

Xəbər
Bakıda sərnəşin avtobus sürücüsünü beşbarmaqla öldürdü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 7 oktyabr 2015-ci il Çərşənbə № 221 (6249) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Parlamentdə "yol əhvalatları"

Deputatlar çobanlara alternativ yolun ayrılmasını, arakəsmələrin ekspertizasının keçirilməsini təklif etdilər, radarlardan şikayətləndilər

yazısı səh.6-da

Ərdoğan Rusiya qırıcılarını vurmaqla hədələdi

yazısı səh.9-da

Qlamurların Bakı dayanacağı, yoxsa..? - Bakı Starbucksundan reportaj

yazısı səh.3-da

Pambıqçılardan Cahangir Hacıyevə və nazirə sərt ittihamlar

yazısı səh.10-da

Türkiyə-Azərbaycan hərbi ittifaqı - ədalətli sülhün vəzkeçilməz qarantı

yazısı səh.11-da

Nazirlik "dərman bazarında qıtlıq" xəbəri ilə bağlı açıqlama verdi

yazısı səh.15-da

Ombudsman Rauf Mirqədirov və Arif Yunusla görüşdü

yazısı səh.3-da

SOS: əhaliyə satılan palma yağı orqanizm üçün təhlükəlidir

yazısı səh.14-da

Jurnalist iki oğlunun ölümü ilə bağlı aparılan istintaqdan narazıdır

yazısı səh.12-da

Dəmiryol işçisinin açıqladığı korrupsiya faktları araşdırılmır

yazısı səh.15-da

Telman İsmayılovun şirkəti 213 milyon dollar cərimələndi

yazısı səh.2-da

Yağış suları Bakını yudu

yazısı səh.15-da

Kreml daha iki azərbaycanlı milyarderlə haqq-hesab çəkir

PUTİNDƏN ONLARI İSTƏYİRLƏR: VAHİD ƏLƏKBƏROV VƏ ORTAĞI MƏNSİMOVU...

Türkiyə qəzeti yazır ki, "Palmali" Şirkətlər Qrupunun rəhbəri Mübariz Mənsimovun Rusiya hakimiyyəti ilə problemləri ciddiləşib, biznesi çökdürülür; iddialar var ki, iş adamının "krişası" Kremldə düşmənləri boy göstərən "LUKOYL" prezidenti Vahid Ələkbərovdur; həm Ələkbərovun, həm Mənsimovun sıxışdırılmasının səbəbləri sırasında İrana qoyulan sanksiyaların götürülməsi də var...

yazısı səh.5-də

Bakı-Amerika münasibətlərində mühüm gözlənti - inanılmaz iddia

Suriya böhranı qarşı duran Qərb və Rusiya üçün Azərbaycanın dəyərini artırıb; "Böyük iyirmilər" in Antalya sammiti rəsmi Bakı üçün də ciddi test olacaq; siyasi məhbusların azadlığı üçün növbəti şans pəncərəsi açılır...

yazısı səh.8-də

Elton Məmmədov

Ziya Məmmədovun qardaşı "ailə sirlərini" açdı

yazısı səh.7-də

Musavat başkanı mətbuat konfransı keçirdi və sərt bəyanatlar verdi

yazısı səh.4-də

Kamran Əliyev: "Rayon qeydiyyatında olan avtomobillərin etibarnamə ilə idarə edilməsi artıq mümkün olmayacaq"

yazısı səh.12-də

Prezident Ucar və Göyçayda oldu

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 6-da Ucar Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının yeni binasının açılışında iştirak edib. Dövlət başçısı xəstəxananın rəmzi açılışını bildiren lenti kəsib.

Bildirilib ki, yeni xəstəxana üçün 4,4 hektar torpaq sahəsi ayrılıb. Bu ərazinin 1,2 hektarında 4 korpusdan ibarət iki-mərtəbəli kompleks tikilib. Xəstəxana kompleksi Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa olunub.

Prezident "Ucar Aqro" MMC-nin quşçuluq sənaye kompleksi ilə də tanış olub. Dövlət başçısı Ucardan sonra Göyçay rayonuna səfər edib.

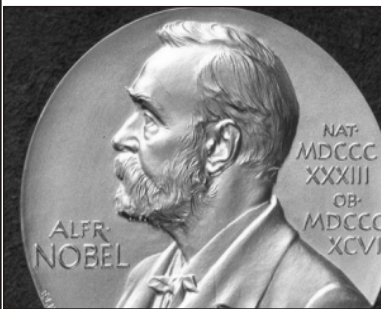

Elçin Əfəndiyevin qızı fəvqəladə və səlahiyyətli elçi oldu

Günay Elçin qızı Əfəndiyevaya ikinci dərəcəli fəvqəladə və səlahiyyətli elçi diplomatik rütbəsi verilib. Bununla bağlı sərəncamı bu gün Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev imzalayıb.

Qeyd edək ki, xalq yazıçısı Elçin Əfəndiyev Azərbaycanın baş nazirinin müavini.

Fizika üzrə Nobel mükafatçıları bəlli oldu

İsveçin Nobel Komitəsi 2015-ci ildə fizika üzrə mükafatın sahibini açıqlayıb. Yaponiyalı Takaaki Kadzito və kanadalı Artur Makdonald "Neytrinlərin kütləsinin olduğunu göstərən neytrin rəqsləri" sahəsindəki

keşfləri ilə əlaqədar bu mükafata layiq görüldülər.

Xatırladaq ki, ötən gün fiziologiya və tibb üzrə irlandiyalı Uilyam Kempbell və yaponiyalı Satoşi Omura askarid parazitlərinin törətdiyi infeksiyaların müalicəsi sahəsindəki araşdırma, çinli Yuyu Tu isə malyariyanın müalicəsi sahəsindəki araşdırma görə Nobel mükafatını bölüşüblər.

Oktyabrın 7-də kimya, oktyabrın 9-da isə sülh üzrə Nobel mükafatının sahibləri müəyyənləşəcək. İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatının laureatı isə oktyabrın 12-də açıqlanaçaq (APA).

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 metr. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanında

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Telman İsmayilovun şirkəti 213 milyon dollar cərimələndi

Moskva Arbitraj Məhkəməsi azərbaycanlı biznesmen Telman İsmayilovun "AST" Şirkətlər Qrupuna daxil olan "KBF AST" MMC şirkətinə qarşı 213 milyon dollarlıq iddia üzrə qərar çıxarıb. Virtualaz.org saytı "RIA Novosti"yə istinadən xəbər verir ki, VTB qrupuna daxil olan Moskva Bankının iddiası ilə bağlı verilən qərar T.İsmayilov üçün sarsıdıcı olub. Məhkəmə azərbaycanlı milyarderin şirkətinə qarşı iddianı təmin edib.

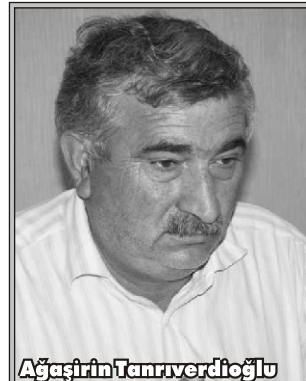
Moskva Bankı arbitraj məhkəməsinə oktyabrın 5-də Telman İsmayilovun iflas olması ilə bağlı ərizə ilə müraciət etmişdi. Moskvanın Meşanski məhkəməsi oktyabrın 1-də kredit təşkilatının İsmayilova qarşı qaldırdığı 286 milyon dollar

həcmində iddianın xeyli hissəsini təmin etmişdi.

Bankın "Rusline 2000" ("Ruslayn 2000") və Hollandiyanın "Tropicano Finance B.V." şirkətlərinə ayırdığı hər iki kredit müqaviləsində benefisi-

ar kimi çıxış edən Telman İsmayilov kreditin vaxtında ödənilməsinə görə şəxsi zəmanət verib. İş adamına qarşı iddia uzun müddət maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmədiyinə görə qaldırılıb.

Ağashirin Tanrıverdiyev

AXCP-nin sabiq şöbə müdirinin namizədliyi qeydə alınmadı

AXCP-nin Nərimanov təşkilatının sabiq şöbə müdiri Ağashirin Tanrıverdiyevlərinin 19 sayılı Nərimanov birinci seçki dairəsindən namizədliyi qeydə alınmayıb. Sabiq şöbə müdiri imzalarında heç bir saxtakarlığın olmadığını bildirir.

Bu barədə onun özü müsavat.com-a məlumat verib: "Namizədliyimi qeydə almadılar. Oktyabrın 5-də axşam saatlarında bildirdilər ki, sabah sənin işinə saat 10:00-da baxılacaq. Sonradan zəng edib deyirlər ki, namizədliyin qeydə alınmadı. İştirakım olmadan belə bir qanunsuz qərar qəbul ediblər. Səbəb isə çox gülməlidir. Guya imzalarım saxta olub. Bunlara qapı-qapı imza yığmaq lazım deyil, kimənsə gerek köçürsən. Qərardan MSK-ya şikayət edəcəm. Amma inanmıram ki, Məzahir Pənahovun oğurları DSK-dan insafli olsunlar. Çünki bunların hamısı bir qabdan su içirlər".

□ Cavanshir ABBASLI

Saxta dollar, silah və narkotik satan banda yaxalandı

Respublikanın daxili işlər orqanları cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində növbəti uğurlu əməliyyat tədbirləri həyata keçirib. Daxili İşlər Nazirliyindən verilən xəbərə görə, nəticədə odlu silah-sursatın alqı-satqısı, külli miqdarda müxtəlif növ narkotik vasitə və saxta ABŞ dollarının qanunsuz dövriyyəsi ilə məşğul olan şəxslər ifşa edilib.

Belə ki, Zəngilan Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri tədbirlərlə Astara rayon sakini Zaur Əliyevin "AKSU" markalı avtomatı, patron darağını və 114 ədəd müxtəlif çaplı patronları sentyabrın 22-də adi istintaqa məlum olan şəxsə 1500 manata satması müəyyən edilib. Tədbirin davamı olaraq oktyabrın 2-də Z.Əliyev 1 ədəd qumbaranı həmin şəxsə 300 manata satmaq istəyən zaman yaxalanıb.

Zəngilan Rayon Polis Şöbəsi və Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsi əməkdaşlarının birgə keçirdikləri daha bir əməliyyat tədbiri ilə Astara rayon sakinləri Elşən Ağalı, Rəyaf Əliyev, eləcə də Bakı şəhər sakinləri Tural Səfərov və Hüseynağa Əsgərov da tutulublar.

E. Ağalının paytaxtın Səbəyl rayonu ərazisində kirayədə yaşadığı evə baxış zamanı oradan ümumi çəkisi 3 kiloqrama yaxın narkotik vasitə olan heroin, tiryək və heşiş, eləcə də 22 300 saxta ABŞ dolları aşkar edilərək götürülüb.

İlkin dindirmə zamanı E. Ağalı narkotik vasitələri bir müddət əvvəl satış məqsədi ilə İran İslam Respublikasından qaçaqmalçılıq yolu ilə gətirdiyini, saxta pulların isə ona satmaq məqsədilə H. Əsgərov tərəfindən verildiyini bildirib.

Ali məktəbdə yeddi dekan işdən çıxarılıb

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (Keçmiş Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası - red.) 7 dekanı vəzifədən azad edilib. APA-nın xəbərinə görə, vəzifədən azad edilənlər Geoloji kəşfiyyat fakültəsinin dekanı Mayis Babayev, Qaz-neft-mədən fakültəsinin dekanı Vahid Mustafayev, Kimya texnologiya fakültəsinin dekanı Elxan Axundov, Neft mexanika fakültəsinin dekanı Sakit Abbasov, Energetika fakültəsinin dekanı Yusif Cəbiyev, İstehsalat proseslərinin avtomatlaşdırılması və İqtisadiyyat fakültəsinin dekanı Ramiz Allahverdiyev və beynəlxalq iqtisadi münasibətlər və menecment fakültəsinin dekanı Azad Əliyevdir.

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetindən faktı APA-yə təsdiq ediblər. Universitetdən dekanların vəzifədən azad edilməsinin səbəbi açıqlanmayıb. Bildirilib ki, müvafiq əmrə müvəqqəti icraçı dekanlar təyin olunublar.

Artıq Təhsil Nazirliyi Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində qeyd olunan vakant dekan vəzifələrini tutmaq üçün müsabiqə də elan edib.

Zakir Həsənov türk generala ermənilərin necə məhv edilməsindən danışdı

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ölkədə rəsmi səfərdə olan Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi ordu generalı Hulusi Akarla görüşüb.

Müdafiə naziri bölgədəki hərbi-siyasi vəziyyətə toxunaraq Ermənistanla Azərbaycan arasında münafiqənin regional sabitliyə əsas təhlükə yaratdığını, qarşı tərəfin cəbhədə gərginliyi artırmaq cəhdlərini, Azərbaycan əsgərinin silah gücünə döyüşlərdə düşmən tərəfinin xeyli sayda itki verməsini diqqətə çatdırıb. Görüşün sonunda Ali Baş Komandanın adından müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənovun əmri ilə ölkəmiz arasında hərbi əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsində göstərdiyi xidmətlərə görə ordu generalı H. Akar Azərbaycanın "Hərbi əməkdaşlıq sahəsində xidmətlərə görə" medalı ilə təltif edilib.

"Mən pula görə ANS-dən getsəydim..."

Tanınmış aparıcı Ayten Səfərova ANS telekanalından ATV-yə keçməsi səbəbi barədə şərh yazıb.

Teleaparıcı belə qeyd edib: "Bilirsiniz ki, mən efrədə Mətanəti (Mətanət Əliverdiyevanı nəzərdə tutur-red.) söymədim, təhqir etmədim deyir, mənə nə boya təpki oldu? Hamilə ikən orada nə boya əsəb, gərginlik və stress yaşatdılar mənə (ANS rəhbərliyini nəzərdə tutur-red). Bilmədiyiniz şeyləri heç vaxt deməyin. Mən pula görə ANS-dən getsəydim, 2009-cu ildən gedərdim".

Qeyd edək ki, may ayında Binəqədi rayonunda 16 mərtəbəli binada baş vermiş yanğın zamanı "Gündəlik" verilişinin aparıcısı Mətanət Əliverdiyevanın efrədə dediyi "Bir külək idi, oldu keçdi" sözləri cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmamışdı.

Bundan sonra ANS telekanalında 18 il çalışan, sonradan ATV-yə keçən Mətanət Əliverdiyevaya qarşı xoş olmayan süjet təqdim olunmuşdu.

Bu cür mənə-rəni daha çox ameri-kan melod-ramlarında görmək olur. İş adamı (və ya iş qadını) səhər evdən işə getmək üzrə yola çıxır, acdır, tələsdiyi üçün səhər yeməyini yeməyib və... Bir kafeyə girir, satıcı onu gören kimi "hər zamankından, deyilmi" deyərək gülümsünür, 3 dəqiqə ərzində qəhvəsi və yanında kökəsi hazırdır. Və o, aldığı kimi nuş edə-ədə işə doğru yol alır. Necə deyirlər, bir ameri-kan klasi-kası...

Qəhvəxorların vətəninə - Avropada belə məkanlar bəs deyincədir. Hər bir avropalının doğma bir kafesi, saatlarla otu- rub bir stəkan qəhvəsini qurtum-qurtum içəcəyi bir məkanı var. Və təbii ki, onların sırasında brendlər üstünlük təşkil edir. "Ol-mazsa olmaz"lar, dillərə dastan servisi, keyfiyyəti olan kafələr... **"O əjdaha"dan bizdə də var...**

Sentyabrın 16-da Bakıda belə brendlərdən biri - "Starbucks Coffee" açılıb. Eyniadlı şirkətin "Alshaya Azerbaijan" MMC ilə birlikdə Azərbaycanda açılan ilk mağazasının ünvanı isə Port Baku olub. Gedənlər getməyənlərə xəbər edib - tərifləyən də var, tənqid edən də... "Yeni Müsavat"ın müxbiri isə dünyaca məşhur brendin Bakı heyətini görmək üçün bir saata yaxın müddət orda olub. Müşahidələrini aparıb, oradakı insanlarla söhbətəşib, qiymətlərlə maraqlanıb... və ortaya hər zaman olduğu kimi "burası Azərbaycan" mənzərəli nəticə çıxıb.

Amma sözügedən məkanda müşahidələrimizi tək aparma- maq qərarına gəldik. Dünyanın bir çox ölkələrində səfərdə ol- mus, 3 ilə yaxın Amerikada ya- şamış, Harvard məzunu, gənc siyasətçi Bəxtiyar Hacıyevlə bir sabah qəhvəsi içmək üçün saat 12-də vədələşdik. Onun gördü- yü Starbuckslar və Bakı realığı.. deyə paralel aparmaq istədik. Üstəlik, mü sahibimiz uzun müd- det sosial şəbəkədə bu məkanın təbliğatını aparmış, onun Bakıda açılması üçün çağırışlar etmiş bi- risidir. Birgə qəhvə içək, müşa- hidə edək və təəssüratlarımızı bölüşək deyə bir araya gəldik...

Nahar qiymətimiz bir stəkan qəhvə...

Budur, sözügedən məkanın qabağında. Mü sahibimiz və fotoqrafımız Məhəmməd mənə 10 dəqiqə öncə gəldikləri üçün müşahidə aparmaq imkanları da olub. İkimərtəbəli kafenin ikinci və daha sakit mərtəbəsində oturmada öncə qəhvələrini sifariş edirik. Elə ilk təəssürat da burda - qiymətləri öyrənən zaman yaranır. Bir neçəsini diqqətə çatdırıq:

Espresso - 5.20 - 5.70 AZN (ən kiçik və ən böyük ölçü)
Mocha - 5.60 - 7.30 AZN
Strawberries and cream - 5.60 - 7.30 AZN
Chocolate Cream - 5.60 - 7.30 AZN
Hot Chocolate - 4.10 - 5.40 AZN
Caramel Hazelnut - 5.20 - 6.50 AZN
Cafe Latte - 3.30 - 4.50 AZN
Caramel Latte - 3.30 - 4.50 AZN
Caramel Mochiato - 4.00 - 5.00 AZN

Bu, içkilərdən bəziləri. Amma qəlyanaltı üçün təqdim edilən təamların qiyməti də "ceyran belində" idi. Bir neçə örnek: 1 dilim şokoladlı yer fıstıqlı tortun

Qlamurların Bakı dayanacağı, yoxsa..?!

Bakı Starbucksundan reportaj

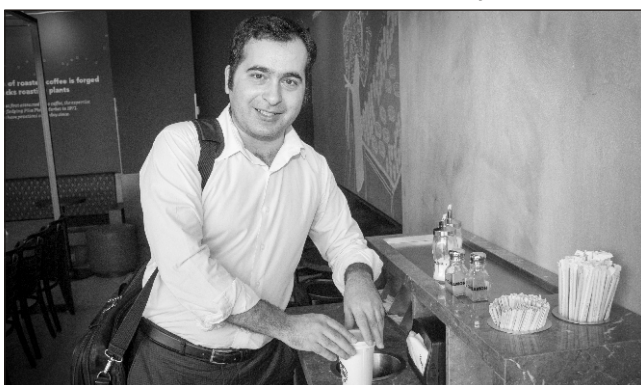
Müxbirimiz "Starbucks Coffee"nin Bakıdakı filialındakı ilgincliklərindən, servis və kontingentdən yazır: "Bir ameri-kan klassikası"nın azərbaycansayağı taleyi

qiyməti 7.50 AZN, 1 dilim Moza- ik tortun qiyməti 5.50 AZN, 1 di- lim Bella Vista adlı kakoslu kek- sin qiyməti isə 6.00 AZN idi. Bu isə orta statistik azərbaycanlı müştəri üçün yetərincə bahalı sayılırdı. Bu haqda bir qədr sonra...

Qlamurlar, varlılar, bir sözlə, lüksü sevənlərin məkanı

Kafenin özəlliklərindən biri də odur ki, aldığımız qəhvənin karton qabının üzərinə adlarımızı yazırlar. Bu da sizə özəl oldu- ğunuzu hiss etdirmək məqsədi da- şıyır. Etdirirmi? Satıcılar bizə üzərində adlarımız olan qəhvə- ləri təqdim edəndən sonra ikinci mərtəbəyə qalxırıq. Bir meqam da nəzərə çatdırım ki, əksər fast-foodlarda olduğu kimi, bur-

da da özünəxidmətdir - növbəyə dayanıb sifarişlərinizi verməli və sifarişinizi alandan sonra onları oturmaq istədiyiniz boş masala- ra apamalıdır. Yeməyini, kofe- sini bitirən müştəri boşalmış qa- bızı zibil qutusuna özü də ata bilər, bu işi görmək üçün kafenin işçisi də gələ bilər.

Qələbəlikdən uzaq, lanç sa- atı olmasına baxmayaraq, az- saylı müştərilərin olduğu kafədə nəzəri cəlb edən daha bir mə- qam isə müştərilərin kontingenti idi. Daha çox qlamur xanımlar,

dəbdəbəli geyimi, bahalı tele- fonları, maşınları olan gənclərin uğradığı məkan... Çox güman ki, bu da yuxarıda yazdığımız qiymətlərin bahalıqlığı ilə bağlı idi.

Bəxtiyar bəylə bu məkanı, qəhvənin, sözügedən məkanın fəlsəfesini açmadan öncə isə... bu məkanla bağlı arayış xarak- terli məlumat verək. "Starbucks Coffee International" və "Alsha- ya" 1999-cu ildən birgə pəra- kəndə "Starbucks" mağazaları açılırlar. "Starbucks" - 1971-ci ildə ABŞ-da yaradılan "fastfood" şə- bəkəsidir. Şəbəkənin mərkəzi Amerika Birləşmiş Ştatlarının Vaşinqton əyalətinin Sietl şəhə- rindədir. İlk "Starbucks" mağa- zası 1971-ci ildə müəllim Jerry Baldwin və Zev Siegel ilə yazıçı Gordon Bovker tərəfindən açılıb. 1982-ci ildə iş adamı Hovard

Schultz mağazasının sahiblərin- dən biri olub. Daha sonra o, "Starbucks"ın tək sahibinə çevri- lib. **Dünyadakı "Starbucks"lar və bizdəki...** Bu belə... "Kafeyə girər-gir- mək ətrafı bürüyən xoş qəhvə qoxusunun müşayiəti ilə müsə- hibimizdən "Starbucks" sevgi- sinin səbəbini soruşuram. Deyir ki, əslində uzun müddət bu mə- kanın Bakıda açılmasını arzu edib və bu arzunu tez-tez dile gətirib. Bunun səbəbi isə 3 illik

Amerika həyatı zamanı ona bağı- lılıqlığı olub: "Amerikada 2 il təhsil aldığımda, 1 il də işlədiyim müddət- də "Starbucks" heyətimin bir hissəsinə çevrilmişdim. Bu məkanın fəlsəfəsi də beldir ki, işləyən və təhsil alanlar üçün üçüncü bir məkan olaraq göstərilir. İnsanlar bəzən evdən işə, işdən-evə yox, getmək üçün üçüncü bir yer axtarırlar. Harda ki, özlərini rahat hiss edə bilirlər. Xüsusən də tələbələr - evdə və universitetdə

Ombudsman Rauf Mirqədirov və Arif Yunusla görüşdü

İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil Elmira Süleymanova İş- gəncələrin qarşısının alınması üzrə Milli Preventiv Mexa- nizim (MPM) qismində Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin Mü- vəqqəti saxlama yeri və istintaq təcridxanasına əvvəlcədən xəbərdarlıq etmədən başçəkəmə həyata keçirib.

Virtualaz.org Ombudsman Aparatının mətbuat xidmətinə istinadən bildirir ki, başçəkəmədə məqsəd saxlanılma şəraiti və rəf- tarın araşdırılması, saxlanılan şəxslərin hüquqlarının təmin olun- ması vəziyyətinin öyrənilməsindən ibarət olub.

Həmin müəssisədə saxlanılan şəxslərdən Rauf Mirqədirov, Arif Yunus və digərləri ilə təkbətək qaydada görüş keçirilib. Təkl- likdə söhbət zamanı onlar bu müəssisədə saxlanılma şəraiti, ha- belə müəssisə əməkdaşlarının rəftarından şikayət etməyib, key- fiyyətli qida və tibbi xidmətdən razılıqlarını bildiriblər.

Saxlanılma şəraitinin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı mü- əssisə rəhbərliyinə müvafiq tövsiyələr verilib.

tingent adətən 2 cür olur. Bir - or- tayaşlı iş adamları, müxtəlif şir- kətlərdə, qurumlarda işləyənlər. İki - qlamur xanımlar. Amma tələbələr olan hissəsi yoxdur. Da- ha yaxşı olardı ki, bu kafe univer- sitətlərin yanında olsun. Elmlər Akademiyası, İçərişəhərdə...olsa, tələbə kontingenti də bura gələ bilər. Üstəlik, qiymətlər aşağı olsa, daha məqsədəuy- ğun olar. Burdakı qiymətlər əha- linin orta gəliri ilə müqayisə edəndə kifayət qədər çoxdur. Azərbaycan vətəndaşının orta aylıq əmək haqqı amerikandan xeyli aşağıdır. Bu zaman fərq çox qabarıq görünür".

Mü sahibimiz deyir ki, sözü- gedən şəbəkənin dünya üzrə əks- sər şəhərlərində müştəri ilə dav- raniş qaydaları da olduqca nə- zakətlidir. Əsas məqsəd müştə- ri ilə emosional bağlılıq qurmaq- dır: "Yəqin ki, işçilər müəyyən bir təlimdən keçir ki, bu bağlı necə yaratsınlar. Qutunun üzərində adın yazılması - bunun özü daha emosional bağlılıqdır. Başqa biri orda saatlarla oturmaq bildiyinə gö- rə özünü rahat hiss edir. Sizə bir hekayə danışım. 2009-cu il idi, Amerikadan yenidən qayıtmış- dım, kofe mağazalarından birin- də dostumla görüşdüm. 10 dəqiqə sonra kofemizi bitirdik. 10 dəqiqədən bir 3 dəfə ofisi- ant yazılışım, "başqa bir şey sifariş edə bilərsiniz" deyərək soruşdu. So- nuncu dəfə də "hələ yox" cavabını eşidəndən sonra "mümkün- dürsə, yekunlaşdırardız, bura başqa müştərilərimiz gələcək", cavabını dedilər. Bu kafədə onu eşitmək olmaz. Dəfələrlə olub ki, mənim kofe içmək həvəsim ol- mayıb, amma gedib "Starbucks"da oturmaşam".

Bəxtiyar bəy daha bir ma- raqlı müşahidəsini bölüşdü. De- di ki, dünyada insanlar daha çox vaxta qənaət üçün bu məkana

gəlir. Amma məsafə uzaq olsa, bunu etməzlər: "Məsələn, mən Elmlər Akademiyasında olsam, bir fincan qəhvəyə görə bura gəlməyəm. Şəhərin müxtəlif yer- lərində olsun, kiçik-kiçik... Bura Bakının bir az fərqli hissəsidir. Bakının ortasında başqa bir mə- kandır sanki. Əhmədliyə gedən- də başqa mühitdir, bura gələndə başqa mühit. Başqa yerlərdə ən azından böyük bir ərazi fərqlə- nir. Manxettenin başından aya- ğına qədər demək olar ki, eyni olur. Bruklina gedəndə isə hiss olunur ki, təbəqə fərqi var. Am- ma Bakıda bu ada lap kiçikdir. Burdan 500 metr aralıya gedən-

də görürsən ki, hər şey çox fərqlidir. İnsanların gəlir səviyyə- si, iş standartları fərqlidir". **Yaxşı, bəs mü sahibimiz sö- zügedən məkanın Azərbaycan- da yaşam şansını nə qədər gö- rür? B.Hacıyevə görə, sözüge- dən firma çox güman ki, böyük araşdırmadan sonra Bakıda fil- ial açmaq qərarına gəlib:** "Çox güman ki, məhz bu mühitə uy- ğun bazar olacaq. Tələbələr üçün Elmlər Akademiyasında fil- ial açsalar, bu, tutacaq, ya yox, o da başqa mövzudur".

Sonda əməkdaşımız müşa- hidələrini - daha çox bahaçılıqla bağlı suallarına cavab almaq üçün şəbəkənin Bakı bölgəsi üzrə nümayəndəsi ilə danışma- ğa çalışdı. Amma nümayəndə bildirdi ki, bizim suallarımıza cavab vermək səlahiyyəti yoxdur. Bunun üçün Türkiyə üzrə təmsilçiləri olan Dilruba xanımla əlaqə saxlamağı məsləhət gördü. Əməkdaşımız gün ərzində Türkiyə nümayəndəsi ilə əlaqə saxlamağa çalışsa da, buna nail ola bilmədi. Mövzunu davam etdirəcəyik.

▣ **Sevinc TELMANQIZI**
Fotolar Məhəmməd TURKMƏNİNDİR

Müsavət başqanından mətbuat konfransında sərt bəyanatlar

Arif Hacı: "Müsavətin seçkidə iştiraka davam edib-etməməsi oktyabrın 10-da bəlli olacaq"

Müsavət Partiyasının başqanı Arif Hacı partiyanın 8-ci qurultayından sonrakı bir il müddətində fəaliyyəti və parlament seçkiləri ilə bağlı oktyabrın 6-da mətbuat konfransı keçirdi. A.Hacı bildirdi ki, Müsavat uzun illərdə Azərbaycanda demokratik quruluşun yaranması, demokratik seçkilərin keçirilməsi uğrunda mübarizə aparır. Ona görə də Müsavat ilk növbədə öz daxilində bu prinsiplərə əməl etdi və bunu cəmiyyətə nümayiş etdirdi.

A.Hacı dedi ki, qurultaydan sonra yaranmış fəsadlarla bağlı cəmiyyətdə, Müsavat strukturlarında müəyyən narahatçılıqlar mövcud oldu: "Bu narahatçılıqlar təbii ki, müəyyən problemlər və fəsadlar da yaratdı. Qurultaydan sonra Müsavat Partiyasının strukturları qurulmağa, formalaşmağa və möhkəmlənməyə başladı. Müsavatın bütün strukturları formalaşdı. Bu dövr ərzində Müsavat Məclisinin toplantıları keçirilib. Müsavatın Məclis üzvləri, Divan üzvləri seçilib. Müsavat başqanlarının müavinləri, müşavirləri təyin olundu. Müsavat Məclisinin komissiyaları formalaşdı və fəaliyyət göstərməkdədir. Bu dövr ərzində Müsavatda zona müşavirlərinin keçirilməsi bərpa olundu. Hər həftə partiya Divanının iclası keçirilib. Hər həftə 20-dən artıq rayon təşkilatı sədrlərinin Bakı Sədrlər Şurası adlanan toplantıları keçirilib. Müsavat kifayət qədər ağır siyasi şəraitə baxmayaraq öz fəaliyyətini davam etdirir. Partiyanın strukturları bu müddət ərzində xeyli möhkəmləndirilib, üç yeni rayon təşkilatı yaradılıb, Qadınlar Birliyi yenidən qurulub. Müsavat bu dövr ərzində xarici siyasət sahəsində bir sıra işlər görüb. Biz xarici siyasət sahəsində xüsusilə Azərbaycana aid olan, Azərbaycanla birbaşa təmasları, siyasi əlaqələri olan dövlətlərdə olan siyasi qüvvələrlə əlaqələrə üstünlük vermişik. Bu müddət ərzində Müsavatın keçmiş başqanı İsa Qəmbərli birlikdə Varşavada keçirilən beynəlxalq tədbirdə iştirak etmişik. Avropanın bir sıra ciddi siyasi xadimləri ilə görüşlərimiz olub. Türkiyədə Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin toplantısında iştirak etmişik. Gürcüstanda hakimiyyətdə təmsil olunan müttəfiqlərimizlə Tiflisdə görüşlərimiz olub. Avropa Liberal İttifaqının dəvəti ilə mən müavinim

Səxavət Soltanlı ilə birlikdə Brüsseldə olmuşam. Avropa Parlamentində Şərq tərəfdaşlığı mövzusunda keçirilən beynəlxalq konfransda iştirak etdik. Konfransda məruzəçilərdən biri də mən oldum. Diqqəti Azərbaycanda insan haqları və demokratiyanın problemlərinə,

də görüşləri olacaq. Qarabağ probleminin ədalətli həlli yolları da bu görüşlərdə müzakirə olunacaq".

A.Hacı bu bir il ərzində Müsavatın mətbuatla əlaqələrində də müəyyən irəliləyişlərə nail olduğunu bildirdi: "Bu müddətdə Müsavat musavat.org.az saytını yaradıb. Eyni zamanda bastainfo.az saytı da Müsavat fəalları tərəfindən yaradılıb. Müsavatın informasiya blokadasından çıxmasına nail olmuşuq. Son illərdə ilk dəfədir ki, Müsavat rəhbərliyi-

maq, nüfuzdan salmaq cəhdləri uğursuzluğa düşüb. Bu dövr ərzində Müsavata yüzlərlə üzv qəbul olunub: "Bu dövr ərzində itkilərimiz də olub. Partiyamızın nizamnaməsini dəfələrlə pozduğu üçün 14 nəfəri partiya sıralarından xaric etmişik. Qurultaydan əvvəlki bir ərzində Müsavatdan xaric olunan üzvlərin sayı bu rəqəmdən bir neçə dəfə çox olub. Yüzdək partiya üzvü son bir ildə partiyadan çıxıb. Burada müxtəlif motivlər mövcuddur. Biz hər bir partiya üzvünün çıxmasını itki sayırıq. Amma Müsavat kimi partiyamızın sıralarından bir neçə on nəfər çıxırsa, bu, Müsavatın parçalanması, zəifləməsi demək deyil".

Arif Hacı parlament seçkilərindən danışarkən bildirdi ki, hakimiyyətin seçkini saxtalaşdırmaq ehtimalı böyükdür: "Hakimiyyətin seçkini boykot etməsi ucubətindən Azərbaycanda seçki ab-havası hiss olunmur. Mövcud iqtidar uzun illər apardığı siyasət nəticəsində ölkədə seçki ab-havasının olmamasına nail olub. Hakimiyyət ümumiyyətlə ölkədə siyasi prosesin olmamasını istə-

Müsavət başqanı Nauman Fondunun nümayəndəsi ilə görüşüb

Oktaybrın 6-da Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı partiyamızın mərkəzi qərargahında Fridrix Nauman Fondunun Azərbaycan üzvü təmsilçisi, FNS-in Tiflis (Gürcüstan) nümayəndəliyinin rəhbəri Peter-Andreas Bohmanla görüşüb. Bu barədə musavat.com-a partiyamızın mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilir ki, görüşdə ölkəmizdə ictimai-siyasi vəziyyət, Qarabağ konfliktinin ədalətli həlli yolları, demokratiya və insan haqları mövzusu, siyasi məhbussalar problemi, seçki kampaniyasının gedişi müzakirə olunub. Görüşdə həmçinin Fridrix Nauman Fondu ilə Müsavat Partiyası arasında əməkdaşlıq perspektivləri və digər məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

baxmayaraq indi də seçkidə iştirak etməklə ölkədə demokratiya uğrunda mübarizə aparacaq qüvvənin, partiyamızın olduğunu nümayiş etdirir: "Seçkilər boykot edildiyi halda cəmiyyətə verilən əsas mesaj o olur ki, ölkədə müxalifət yoxdur. Müsavat isə seçkiyə getməklə nümayiş etdirir ki, ölkədə müxalifət var, müxalifət mübarizə aparır, sadəcə, hakimiyyət müxalifəti güc yolu ilə əziz. Ən asan yol boykotdur. Müsavat isə asan yolu yox, ən çətin yolu, mübarizə yolunu seçib. Müsavata, namizədlərinə, nümayəndələrinə amansız basqılar var".

Seçki dairələrinin əksəriyyətində imzaları topladıqlarından danışan Müsavat başqanı dedi ki, bu, təxminən 40 min imza deməkdir. Bir neçə dairədə icra hakimiyyəti orqanları imza toplamağa imkan verməyib: "Qalan bütün dairələrdə imzaları toplamışıq. Bu günə qədər 12 namizədimiz qeydə alınıb. Digərlərinin sənədləri təqdim edilib, DSK-larda baxılır. Biz seçkiyə qatılmaqla bir sıra hədəflərə nail olmuşuq. Artıq biz bu seçki prosesində 300 mindən çox seçici ilə təmaslar qura bilmişik. Ölkədə hakimiyyətin seçki saxtakarlıqlarına hazırlaşdığını, qanunsuzluqları ifşa etmişik. Yəqin ki yaxın günlərdə qeydiyyat prosesi başa çatdıqdan sonra Müsavatın seçkidə iştirakı davam etdirib-etdirmək məsələsi Divanda müzakirə aparılacaq. NİDA və REAL-la da bundan sonra seçkidə hansı şəkildə iştirak etmək məsələsini müzakirə edəcəyik. Müsavatın seçkidə iştirakı davam edib-etməyəcəyi namizədlərin qeydə alınması başa çatdıqdan sonra müzakirə ediləcək. Hərbi oktyabrın 10-da Divanın növbədənənar iclasında bəlli olacaq".

A.Hacı 25 oktyabra təyin edilən mitinqə bağlı jurnalistlərin suallarına cavabında dedi ki, bu mitinqdə digər qüvvələr, namizədlər iştirak edəcəksə, Müsavat buna müsbət yanaşacaq. Ancaq hazırda Müsavat REAL və NİDA-dan başqa heç bir partiya ilə seçkidə əməkdaşlıq etmədiyi üçün bu iki təşkilatdan başqa hansısa partiyalar və bloklarla mitinq məsələsi müzakirə edilmir.

Müsavət başqanı onu da bildirdi ki, hakimiyyətin namizədləri müxalifət namizədlərindən çox səs almaq imkanında deyillər. A.Hacı Müsavatın sabiq deputatları Arzu Səmədbəylinin və İltizam Əkbərlinin bəhanələrlə qeydə alınmamasını Müsavata qarşı təzyiqlərin, hakimiyyətin Müsavat namizədləri ilə seçkidə üz-üzə gəlməkdən çəkdiyinin nümunəsi adlandırdı. İstiqlalçı millət vəkil Məryəm Həsənovaya hakimiyyətin millət vəkilinə olmaq imkanını verməməsinə A.Hacı kəskin pislədi. A.Hacı dedi ki, Azərbaycan parlamentində adçəkikən şəxslər, həmçinin Nüşabə Sadiqlı, Vəfa Cümşüdlü, İkrəm İsrail, Elman Fəttah kimi deputatlar yoxdur. Müsavat başqanı hakimiyyətin hələ bir nəfər də olsun müsavətçi xanım namizədi qeydə almağa imkan vermədiyini vurğuladı.

Arif Hacı bəyan etdi ki, YAP-dan başqa demək olar bütün siyasi qüvvələr AŞ PA-nın müşahidə missiyasından narazı qalacaq. Çünki bu müşahidə missiyasını Azərbaycan hakimiyyəti gətirir. ATƏT-i isə hakimiyyət seçkiləri müşahidə etmək üçün Azərbaycana buraxmır. Müsavat ATƏT-in müşahidə missiyasının seçkiləri müşahidə etməsini istəyir.

A.Hacı saxta seçkilərlə formalaşdırılacaq parlamentin legitimliyi məsələsindən də danışdı. Qeyd etdi ki, Azərbaycan hakimiyyəti üçün legitimlik kompleksi yoxdur. Hakimiyyəti parlamentin legitim olub-olmayacağı maraqlandırmır. Hakimiyyət bilir ki, seçkidən sonra bu parlament daxili siyasi qüvvələr və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən legitim olmayan parlament kimi elan olunacaq.

□ Etibar SEYİDAĞA

"Hakimiyyət bilir ki, seçkidən sonra bu parlament qeyri-legitim elan olunacaq"

ilk növbədə siyasi məhbussalar probleminə cəlb etməyə çalışdım. Bizim bu görüşümüzün bir müddət sonra məhz Müsavatın müttəfiqi olan Liberal İttifaqın təşəbbüsü ilə Avropa Parlamenti Azərbaycanda demokratiya və insan haqlarının acınacaqlı vəziyyətinə dair çox ciddi bir qətnamə qəbul etdi. Bu ay və gələn ay Müsavat nümayəndələrinin yenə Tiflisdə və Budapeştdə, digər şəhərlər-

nin məsuliyyət daşdığı media orqanları var. Digər media orqanları ilə əməkdaşlıq şəraitində fəaliyyət göstəririk. AzadlıqRadiosuna, "Turan" İnformasiya Agentliyinə, musavat.com və arqument.az saytına və digər mətbuat qurumlarına Müsavata informasiya dəstəyi verdiyi üçün təşəkkürümüzü bildiririk".

A.Hacı bəyan etdi ki, bu bir il ərzində Müsavatı parçala-

yan Azərbaycan iqtidarı ölkədə müxalifət partiyalarını ölkənin siyasi sistemindən sıxışdırıb çıxarmağa çalışır. Ölkədə çoxpartiyalı sistemi sıradan çıxarıblar, demokratik seçkilərin keçirilməsi üçün demokratik seçkiqabağı şərait mövcud deyil".

A.Hacı 1993-cü ildən bu yana bütün seçkilərin saxtalaşdırıldığını bəyan edib. Həmçinin bildirdi ki, Müsavat buna

Kreml daha iki azərbaycanlı milyarderlə haqq-hesab çəkir

olub: "Yerli kimi onunla fəxr edərdim, amma heç vaxt ondan heç nə xahiş etməmişəm". Bununla belə, iddialar var ki, Rusiyada Mənsimov ən yaxın iş adamı və "krişası" məhz Vahid Ələkbərovdur.

Rusiyaya tətbiq edilən sanksiyalar səbəbindən "LU-Koyl" da ciddi maliyyə sıxıntıları yaşayır. Rusiyada prezident Vladimir Putinin yaxın dostlarının çevrəsinə daxil olan Kremlin "boz kardinalı" hesab edilən "Rosneft" prezidenti İqor Seçinlə Vahid Ələkbərovun münasibətləri son aylar daha da gərginləşib. Məsələ bundadır ki, Seçinin işləri son vaxtlar düz getmir. Kremlin "boz kardinalı" Şərqi-Taymir neft yataqları uğrunda mübarizəni Ələkbərovu udub. "Rosneft" Ələkbərovun şirkətini bu yataqlara buraxmaq istəmir. Ancaq "LU-

Putindən onları istəyirlər: Vahid Ələkbərov və ortağı Mənsimov...

Türkiyə qəzeti yazır ki, "Palmali" Şirkətlər Qrupunun rəhbəri Mübariz Mənsimovun Rusiya hakimiyyəti ilə problemləri ciddiləşib, biznesi çökdürülür; iddialar var ki, iş adamının "krişası" Kremlde düşmənləri boy göstərən "LUKoyl" prezidenti Vahid Ələkbərovdur; həm Ələkbərovun, həm Mənsimovun sıxışdırılmasının səbəbləri sırasında İrana qoyulan sanksiyaların götürülməsi də var...

Türkiyədə yaşayan azərbaycanlı milyarder, "Palmali" Şirkətlər Qrupunun rəhbəri Mübariz Mənsimovun Rusiya hakimiyyəti ilə problemləri getdikcə ciddiləşir. Belə məlum olur ki, bir neçə gün əvvəl Rusiyanın "Novaya qazeta" nəşrində Mənsimovun şirkətinin İŞİD-ə aid neft daşımaqla məşğul olduğuna dair yer alan iddialar Kremlin milyarderlə bağlı ciddi planlarının tərkib hissəsidir.

Türkiyədə nəşr edilən "Sözçü" qəzeti Mənsimovun Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə aralarının pozulduğu, bu üzündən biznesinin çökməyə başladığı haqda sensasion məqalə ilə çıxış edib. Qəzet "Palmali" Şirkətlər Qrupuna yaxın çevrələrə istinadən iddia edir ki, Rusiya və Azərbaycan neftinin daşınması ilə məşğul olan Mənsimovun maliyyə durumu hazırda ciddi şəkildə pisləşib. Oliqarx hətta "Palmali Havaçılıq" şirkətinin qeydiyyatında olan biznes-jetlərini satışa çıxarıb və iki təyyarəni artıq satıb. Biznes-aviasiya xidmətləri göstərən bu şirkətin anqarında 5 təyyarə var. Təyyarələrdən qiymət qoyulmadan internet üzərindən satışa çıxarılan ikisi - "Falcon 2000S" 25 milyon dollara, "Falcon F7" isə təxminən 50 milyon dollara başa gəlib.

Qəzetin yazdığına görə, üzleşdiyi maliyyə sıxıntıları nəticəsində Mənsimov Bodrumun Gökçebel kəndi yaxınlığındakı "Cennet köyü" adlanan ərazini almaqdan da imtina edib. (virtualaz.org).

Azərbaycanlı oliqarxın Rusiya elitası ilə yaxın münasibətləri çoxdan məlumdur, ancaq onun Putinlə münasibətlərinin niyə korlandığı haqda heç nə deyilmir. Mənsimovun Kremlin

hədəfinə niyə gəldiyi barədə müxtəlif versiyalar irəli sürmək olar. Məsələn, "AST" Şirkətlər Qrupunun prezidenti Telman İsmayilovun Rusiyadan didərgin salınmasının səbəbini hansısa əyləncə mərkəzində Putin haqqında xoşagəlməz sözlər söyləməsi ilə izah edirlər. Putin bu kimi "oşibka"ları bağışlamır. Üstəlik, Rusiyada hakimiyyət-oliqarxiya münasibətlərinin daha bir özünəməxsusluğu var. Hakimiyyət oliqarxların qazandıqı pullardan Rusiya dövlətinə və əhaliyə də nəsə xərcədir, bəzi iri sosial projektleri hətta onların büdcəsinə "yükleyir". Putinin adamları Telman İsmayilova da "ceza kimi" bu tipli bir neçə projekt təklif etsələr də, oliqarx razılaşmamışdı və bu səbəbdən birdəfəlik biznes-elitadan silindi, müflis oldu...

"Palmali" Rusiyanın "LU-Koyl" və "Rosneft" neft şirkətləri ilə uzun illərdir ki, əməkdaşlıq edir. Rusiyanın "LU-Koyl" şirkəti ilə müqavilə 1998-ci ildə imzalanıb. Məlumatlara görə, Mənsimovun iş həyatındakı uğurlarında "LU-Koyl" şirkəti ilə imzalanan müqavilənin rolu böyük olub. Belə ki, "LUKoyl"la 1998-ci ildə müqavilə imzalanarkən Mənsimovun Vahid Ələkbərovla həmyerli olmasından savayı, digər bazar iştirakçılarında

heç bir üstünlüyü olmayıb. İkinci dövrdə "Palmali" "LU-Koyl"un neftini Həştərxandan Xəzər vasitəsilə İrana çatdırırdı. Bu neft daxili ehtiyaclar üçün istifadə edilirdi. İran körfəzinin cənub limanlarından alınan yerli yanacaq isə "LU-Koyl"un qərblə alıcılarına göndərilirdi. İlk dövrlərdə "Palmali"yə məxsus gəmilər ayda 300 min ton neft daşıyırdı. Amma tezliklə Mənsimov dəniz daşımalarını genişləndirdi. 2003-cü ildə "Palmali" donanması artıq 45 gəmidən ibarət idi. 2006-cı ilin aprelinə "Palmali" "LUKoyl"dan 270 mln. dollara buzqırın tipli 10 tanker aldı. Hazırda bu tankerlər Baltik dənizində hərəkət edirlər. Bu gün "Palmali"nin donanmasında 20-dən çox tanker var. Aydın ki, biznes imkanları genişləndikcə Mənsimovun "LUKoyl" prezidenti, bakılı milyarder Vahid Ələkbərovla münasibətləri daha da möhkəmlənib və Ələkbərovun biznes şərikinə çevrilib. Bir neçə il əvvəl "LUKoyl" şirkəti Xəzərin şimalında dəniz karbohidrogen yatağının obyektinin işlənilməsi üçün yük keçid kranına malik nəqliyyat-quraşdırma barjının layihəsinin hazırlanması və inşası üzrə tender elan etmişdi. Tenderi "Palmali" şirkəti qazandı və bu o zaman Rusiyanın biznes elitasında "yerlilik" kimi ciddi əks-reaksiya doğurdu. Doğrudur, Mənsimov müsahibələrinin birində deyib ki, V.Ələkbərovla yalnız "LUKoyl"la işləməyə başlayandan üç il sonra tanış

Koyl" yataqlarda işləmək üçün lisenziya alıb və "Rosneft" lisenziyanın ləğvi üçün məhkəməyə müraciət edib. Yarım ay əvvəl həbs edilən Kominin qubernatoru Vahid Ələkbərovun himayəsində olan adam kimi tanınırdı. V. Ələkbərovun şirkəti Kominin zəngin neft yataqlarına investisiya yatırmağa hazırlaşdı ki, qubernator həbs edildi. Rusiya mətbuatı yazır ki, bu həbslərin əsl səbəbi Seçinin azərbaycanlı maqnatla çəkışməsidir.

Qeyd edək ki, V.Ələkbərovun Kremlde də mövqelərinin zəiflədiyi barədə xəbərlər intensivləşib. O, son vaxtlar Putinlə Kremlde tez-tez görüşür ki, bu görüşlərin səbəbləri mediyaya məlum deyil. Son beş görüş isə oktyabrın 1-də baş tutub. İddialar var ki, Putinin yaxın ətrafı V.Ələkbərovun işdən uzaqlaşdırılmasını istəyir. Həm Ələkbərovun, həm Mənsimovun sıxışdırılmasının səbəbləri sırasında İrana qoyulan sanksiyaların götürülməsi də var. Çünki enerji bazarına İran kimi zəngin ölkə gəlsə, bu, neft daşımaçılığında tutmuş, bütün iqtisadi sferalarda hədsiz pul qazanmaq imkanları yaradacaq. Bu vəziyyətdə isə biznes elitasında gizli müharibələr daha da artacaq. Vahid Ələkbərovun və ona yaxın Mənsimovun "vurulması" bu savaşın ilk iştirakçılardır.

Görünür, son illər rus şovinizminə daha çox yuvarlanmış Rusiya bunu biznesdə də sınaqır.

□ "Yeni Müsavat"

Yaxın Şərqdə kürd dövləti yarana bilərmə?

Hüseyinbala SƏLİMOV

Proseslər Yaxın Şərqdə aydınlaşmaya və müəyyənliyə gətirib çıxarmadı. Əvvəldən də demişdik ki, Yaxın Şərq düynünün tezliklə açılacağına ümid bəsləmək üçün elə bir zəmin yoxdur. Demirik ki, bizim proqnozumuz özünü doğrultdu, ona görə ki, bu, çoxuna aydın idi...

Rusiya Suriyaya quru qoşunları göndərməyəcəyini bildirdi. Bu isə o demək idi ki, burada alovlanan münaqişəyə bir az da "benzin" ələnəcək. İndi həmin bu bölgədə kim vuruşur, kimə qarşı vuruşur, bunu bir Allah bilir... Ona görə də bu bölgəni indiyə "Hamının hamıya qarşı vuruşduğu məkən" adlandırmaq elə də yanlışlıq olmazdı...

Əksər mənbələr nə qədər qəribə olsa da, bölgənin siyasi xəritəsini dəyişə biləcək ssenariləri nəzərdən keçirməyə elə də həvəsli deyillər. Amma bir də görsən ki, adda-budda Rusiya mətbuatında bu səkiddə yazılar peyda olur.

Ən çox nəzərdən keçirilən ssenari də Yaxın Şərqi xarabalıqlarında yeni bir dövlətin-kürd dövlətinin yaranması ssenarisidir...

Demirik ki, bu, təzə məsələdir. Yox, hələ Səddam İraqna qarşı əməliyyatlar başlananda bu məsələ gündəmə gəlmişdi. Hətta bir ara elə təsəvvür yarandı ki, kürd dövlətinin yaranması artıq reallıqdır...

Amma kürdlər Səddama qarşı mücadilələrinin müqabilində öz mükafatlarını ala bilmədilər. Səbəb çox idi. Dövlətlərin parçalanması heç də hamının sevdiyi ssenari deyil. Həm də bölgədə kürd dövlətinin yaranmasını istəməyən çox ciddi geosiyasi vektorlar var...

Əvvəl də, elə indiyə də çoxu belə hesab edir ki, bölgədə kürd dövləti yaransa ABŞ çox ciddi və sədaqətli əldə edə bilər. Həm də belə bir dövlətin meydana çıxması ABŞ-a Türkiyənin və İrənin siyasətini tənzimləməyə imkan verər...

Amma əvvəldə dediyimiz kimi, heç də hamı kürd dövlətinin yaranmasını istəmir. Region dövlətlərinin hamısı, xüsusən də İran və Türkiyə bunun qəti əleyhinədir...

Onların arqumenti budur ki, tutaq ki, İraq ərazisində kürd dövləti yaransa, bu, digər dövlətləri - Türkiyəni və İrəni təhdid edəcək, oralardakı kürd separatizmini stimullaşdıracaq. Adətən bu mövzuda yazanda hamı məhz indiyə səs-lənən arqumenti dilə gətirirlər. Amma kim bilir? Bəlkə belə olmayacaq?

Şimalda Azərbaycan dövləti bərpa olunanda da hamı güman edirdi ki, bu hadisə İran üçün problem yaradacaq və onu təhdid edəcək. Hətta ilk dövrlərdə İrənin siyasət və dövlət adamlarının çoxu da belə düşündü...

Fəqət, sonrakı hadisələr nə göstərdi? Məlum oldu ki, Şimalda Azərbaycan adlı bir dövlət mövcud olması İrəni təhdid etməyə də bilər, hətta iki dövlət çox normal münasibətlər qura və dinc qoşulduqla yaşaya bilərlər...

Bütün məsələlərin prinsipə, həlli var. Sadəcə, özünə əziyyət verib bu həlli tapmağa cəhd etmək lazımdır. Bu günlərdə Almaniyanın birləşməsindən 25 il ötdü. Yadıma gəlir ki, Almaniyanın birləşməsi reallaşanda Avropada az qala hamı narahat idi, çünki hamı düşündü ki, birləşmiş Almaniyaya digər dövlətlərə qarşı ərazi iddiaları irəli sürəcək. Amma belə olmadı. Almaniya öz üzərinə belə bir öhdəlik götürdü ki, o, heç kimə qarşı ərazi iddiası irəli sürməyəcək...

İndi ola bilsin İraqda kürd dövlətinin yaranması da digər dövlətlərin ərazisində yaşayan kürdlərə bir növ tənzimləyici təsir göstərsin. O insanlar ki, onlar üçün əsas məsələ kürd dövlətində yaşamaqdır, onlar köçüb İraq və ya Suriya ərazisində yaranmış kürd dövlətində yaşaya bilər. Qalanlar üçün isə sadəcə, belə bir dövlətin mövcud olması yetərlidir...

Adam nə qədər çalışır, kürd probleminin başqa bir həllini görmür. Türkiyədə də nə vaxtsa bu qənaətə gələcəklər. Açıqı, biz Türkiyəyə görə çox nigaranıq.

Təşvişlə xəbərləri izləyir və özümüz üçün bir suala cavab axtarıq: nə vaxta qədər belə davam edəcək? Ümumiyyətlə, kürd probleminin güc yolu ilə həlli varmı?..

Güman edirik ki, bu həll olsaydı o, bu vaxta qədər tapırdı. Bir daha deyirik ki, bəlkə də Türkiyə ərazisindən kənarda kürd dövlətinin yaranması problemi müəyyən qədər çözdü...

Çoxu deyir ki, hələ bilmək olmaz bu, necə dövlət olacaq? Düzdür! Amma bir qayda olaraq hələ heç bir dövlətə özünün bütün etnik qruplarını bir ərazidə toplamaq müəssər olmayıb - həmişə xaricdə qalanlar, başqa dövlətin ərazisində yaşayanlar olacaq...

Güman edirik ki, kürd siyasətçiləri də bunun fərqi deyildir. Ona görə də kürdlər böyük və stabil dövlətlərə - Türkiyəyə və İrana qarşı ərazi iddialarından nə qədər tez əl çək-sələr, bir o qədər yaxşıdır...

Oktabrın 6-da Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirildi. Spiker Oqtay Əsədovun sədrliyi ilə baş tutan iclasın gündəliyinə 34 məsələ daxil edilmişdi. “Qaçqınlar və məcburi köçkünlərin (ölkə daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri Rəbiyyə Aslanova məlumat verdi.

Qeyd edək ki, Dini Komitəyə yeni səlahiyyətlər verilib. Komitə bundan sonra nəzarət markası ilə markalanmış dini təyinatlı ədəbiyyatın (kağız və elektron daşıyıcılarında), audio və video materialların, mal və məmulatların və dini məzmunlu başqa məlumat materiallarının satışı üzrə ixtisaslaşdırılmış satış məntəqələrində “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Qanuna uyğun olaraq yoxlamalar aparacaq. Eyni zamanda qurum din sahəsində mütəxəssislərin hazırlanması və ixtisaslarının artırılması üçün tədbirlər görür, ixtisasartırma kurslarını təşkil edir. R.Aslanova əlavə etdi ki, dünyada baş verən hadisələr, xüsusilə də miqrasiya situasiyasının kəskinləşməsi ilə əlaqədar qanuna dəyişikliklər edilməsi zərurəti ortaya çıxıb. Səsvərmə ilə dəyişikliklər qəbul edildi.

Deputat Rəfael Cəbrayilov çıxışında dedi ki, dəyişikliyə görə, Azərbaycana gəlmiş qaçqınlar qanunvericilikdən artıq ölkədə qalmaqda ısrarlı olarsa, o halda onların xüsusi məntəqələrdə yerləşdirilməsi məsələsi reallaşdırılacaq. R.Cəbrayilov bildirdi ki, əvvəlki layihədə ombudsmana əvvəlcədən xəbərdarlıq etmədən istənilən dövlət qurumuna və məntəqələrə xəbərdarlıqsız daxil olmağa icazə verildisə, yeni düzəlişlərdən sonra miqrantlarla bağlı məntəqələr də siyahıya əlavə olunur. O, müzakirəyə çıxarılan məsələ konstitusiyaya qanunu olduğu üçün deputatların 95-nin səsinin tələb olunduğunu da bildirdi. Qanuna dəyişiklik müzakirələrindən sonra qəbul edildi.

“Dini etiqad azadlığı haqqında” Qanuna dəyişikliyi isə komitə sədri Rəbiyyə Aslanova təqdim etdi. Komitə sədri bildirdi ki, dəyişikliklər müvafiq komitənin dini ədəbiyyata nəzarətinə əlavə imkan yaradır.

Qüdrət Həsənquliyev çıxışında dedi ki, bu gün dini təşkilatların ikisi siyasi motivli çıxışlar səsləndirərək seçkiləri boykot edəcəyini bəyan edib. Deputat qanunvericilikdə dini təşkilatların siyasi proseslərə müdaxiləsini qadağan edən müddəaların olduğunu xatırladı: “Bu yaxınlarda mən dini ekspert kimi çıxış edən bir nəfərin, həmçinin narkomanlığa

Parlamentdə

“Yol əhvalatları”

Deputatlar çobanlara alternativ yolun ayrılmasını, arakəsmələrin ekspertizasının keçirilməsini təklif etdilər, radarlardan şikayətləndilər

görə həbs edilmiş və türmədən yeni çıxmış digər birinin rəyini gördüm. Bunlar QHT-lərdir və onların nizamnaməsində siyasi məsələlərə müdaxiləsi qanunla qadağandır. Qanunvericiliyə zidd olaraq belə şəxslərin siyasi məsələlərə müdaxiləsinə görə Ədliyyə Nazirliyi dərhal müdaxilə etməli və həmin təşkilatların qeydiyyatı ləğv edilməlidir”.

“Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Qanuna dəyişikliyi nəzərdə tutan layihəyə dəyişiklik də qəbul edildi. Rəfael Cəbrayilov dedi ki, dini fəaliyyətlə məşğul olacaq təşkilatların dövlət qeydiyyatına alınmasını proseduru zamanı tələb olunan sənədlərin içərisində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəyinin də olmasını zəruri edir.

“Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında” qanuna edilən dəyişikliklərə əsasən, Ombudsman Aparatında Milli Preventiv Qrup yaradılır və bu qrup istənilən vaxt, maneəsiz və əvvəlcədən xəbərdarlıq etmədən polis bölmələrinə, müvəqqəti saxlama yerlərinə, istintaq təcridxanalarına, cəzaçəkmə müəssisələrinə, qanunsuz miqrantların saxlanması mərkəzlərinə və saxlanılan şəxslərin öz iradəsi ilə tərk edə bilmədiyi digər yerlərə daxil ola bilər. Qanuna edilən dəyişiklik qəbul edildi.

“Yol hərəkəti haqqında” Qanunun müzakirəsi zamanı

çixış edən deputat İlham Əliyev yollarda quraşdırılan sürət qeydə alan kameralarla bağlı narazılığını ifadə etdi. O, sözügedən kameraların problem yaratdığını vurğuladı: “Radara 30 metr qalmış sürətin həddi qəflətən aşağı düşür. Bu daha da qəzalə hadisəyə gətirib çıxarır. Əgər sürücü birdən-birə sürət 110-dan 50-yə azaldırsa, bu, qəzanın yaranmasına gətirib çıxarır. Bəzən ele yollarda sürət həddi aşağı salınıb ki, buna ehtiyac yoxdur. Bu baxımdan Kürdəmir-Gəncə yolu ümumiyyətlə, dəhşətdir. Hər xırda yaşayış məntəqəsinə çatanda radar qurulub. Radara çatmamış sürət həddi birdən-birə 50 km saata düşür”.

Elmira Axundova isə bildirdi ki, magistrallar yollarda qətləmlər törədilir: “Bakı-Sumqayıt yolunda olan son hadisəni müşahidə etdik. Dəmir arakəsmələr ölüm alətinə çevrilir. Təklif edirəm ki, bu arakəsmələr ekspertiza edilsin. Mən internetdə rolükə baxdım, Qərbdə belə dəmir arakəsmələr var, amma onları ağır tonlu maşınlar sındırmır. Bizdə isə kiçik ölçülü maşınlar həmin dəmir arakəsmələri sındırır. Ona görə təklif edirəm ki, ekspertizadan sonra bu arakəsmələrin keyfiyyəti artırılmalı, ya da digər qurğularla əvəz edilsin. Bu, insan təhlükəsizliyi baxımından əhəmiyyətlidir”.

Sabir Rüstəmxanlı da yollardakı durumdan şikayətləndi. Ancaq yolların qayğısına qalan qurumları kənd tə-

sərrüfatı, heyvandarlıqla məşğul olan insanlara alternativ göstərməyə çağırdı: “Torpaqlar özəlləşdirilib, magistrallar yollarla camaat mal-qarasını arandan yaylağa necə aparmalıdır? Yarıdımında, Masallıda, Şamaxıda insanlar hələ də mal-qarasını arana yaylağa aparır. Hər dəfə mal-qaranı arana yaylağa aparıb insanlarla yerli sakinlər, icra qurumları arasında mübahisə yaranır”. Qeyd edək ki, “Yol hərəkəti haqqında” Qanuna dəyişikliklərdə avtomobil yollarının torpaq sahələrində mal-qaranın otarılması, respublika əhəmiyyətli avtomobil yolları ilə mal-qaranın

qorunması qaydalarının pozulmasına görə vəzifəli şəxslər 30 manatdan 50 manatadək, hüquqi şəxslər 100 manatdan 150 manatadək cərimələnəcəklər. Azərbaycanda avtomobil yollarından istifadə olunması zamanı yol hərəkəti təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə təbii edilən qadağalar da sərtləşdirilir. “Yol hərəkəti haqqında” Qanunda əksini tapan dəyişikliklərə görə, avtomobil yollarını korlayan konstruksiya elementləri olan nəqliyyat vasitələrinin, həmçinin karxana avtomobillərinə aid edilən nəqliyyat va-

itin yaradılması və yolların hərəkət hissəsində yol tikintisi və təmiri ilə əlaqədar olmayan yüklərin boşaldılması və yüklənməsi üçün xüsusi icazə alınmalı olacaq. Eyni zamanda, reklam və digər məlumat qurğularının yerləşdirilməsi üçün də razılaşdırma tələb olunacaq.

Milli Məclisdə “Təhsil haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi də müzakirə edildi. Elm və təhsil komitəsinin sədr müavini Bəxtiyar Əliyev bildirdi ki, dəyişikliyə əsasən, magistratura elmi-pedaqoji kadr potensialı, maddi-texniki bazası və təhsil infrastrukturunu kifayət qədər yüksək olan ali təhsil müəssisələrində və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi elmi təşkilatda yaradılmasını nəzərdə tutur.

“Kütləvi informasiya vasitələri haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə layihə də təsdiqləndi. Layihə haqqında deputat Rəfael Hüseynov məlumat verərək bildirdi ki, qanunun 14-cü maddəsinə edilən dəyişikliyə əsasən, dini mətbu nəşrlərin təsis edilməsi ilə bağlı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəyi nəzərə alınmalıdır.

“Banklar haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi barədə İqtisadi siyasət komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə məlumat verdi. Dedi ki, mövcud qanuna bank aktivlərinin açıq hərrac yolu ilə satılması bankın müflis elan olunması haqqında məhkəmə qərarının qanuni qüvvəyə minməsi tarixindən 30 gündən gec olmayaraq keçirilməsi ilə bağlı yeni bəndin əlavə olunması təklif edilir.

Deputatlar “Müflisləşmə və iflas haqqında” Qanuna əlavə və dəyişiklikləri də təsdiqlədilər.

Deputat İlyas İsmayilov banklardan bəhs olunarkən Mərkəzi Bankın istisna olunmasını düzgün saymadı: “Mərkəzi Bank da bankdır da, niyə burada əksini tapmır?”

Plenar iclasda “Polis haqqında” Qanuna da dəyişiklik edildi. Qanunun 14-cü maddəsinə (İctimai qaydanın qorunması və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsində polis əməkdaşının vəzifələri) yeni əlavə edilən bəndə əsasən kütləvi idman tədbirlərinin və idman yarışlarının keçirilməsi zamanı idman obyektlərində, tamaşaçılar üçün nəzərdə tutulmuş yerlərdə, eləcə də idman obyektlərinə bitişik ərazilərdə və təxliyyə yollarında zorakılıq qarşısını almaq, yarış iştirakçılarının və tamaşaçıların təhlükəsizliyini və ictimai asayışı təmin etmək də polis əməkdaşının vəzifəsi olacaq.

□ Elşad PAŞASOY

Plenar iclasda müflisləşən bankların taleyi ilə bağlı layihə də təsdiqləndi; həmçinin dindarların siyasi proseslərə müdaxiləsindən danışıldı

mal-qaranın aparılması, avtomobil yolundan və ya bu məqsədlə xüsusi olaraq yaradılmış keçidlərdən kənar mal-qaranın keçirilməsinin qadağan olunması əksini tapıb.

Deputatlar heyvanlar üçün ayrıca keçidlərin tikilməsini də zəruri saydılar.

Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi qəbul edildi. Qeyd edək ki, İnzibati Xətlər Məcəlləsinə edilən dəyişikliklərə görə, Azərbaycanda avtomobil yollarının qorunması qaydalarının pozulmasına görə vəzifəli şəxslər cərimələnəcəklər. Dəyişikliyə əsasən, avtomobil yollarının

otarılmasına da şamil ediləcək. Belə ki, avtomobil yollarında avtomobil yollarının torpaq sahələrində mal-qaranın otarılması, respublika əhəmiyyətli avtomobil yolları ilə mal-qaranın

aparılması qadağan edilir. Suvarma, sənaye, çirkab və kanalizasiya sularının avtomobil yoluna və yağış sularının avtomobil yolundan kənarlaşdırılması üçün tikilmiş kanalizasiya sistemində, suyu kənara axıdan qurğulara və yolboyu torpaq sahəsinə axıtılması, avtomobil yollarının təhkim və qorunma zolaqlarının, yol örtüyünün çirkləndirilməsi də qanuna təklif olunan əlavələr sırasındadır. Bir sıra məsələlərlə bağlı isə qadağa qoyulmasa da, müvafiq icra hakimiyyəti orqanı ilə razılaşdırılması tələb olunur. Belə ki, yol hərəkətinin təhlükəsizliyinə mane olan şəra-

Meşəyə konsul gəlir

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Yaxud Qarabağ həqiqətləri Panama kanalında

Xarici işlər naziri Məmmədov qaçan səfirlərini tutmaq üçün Panamaya gedibdir. Zarafat edirəm, səfərin məqsədi sirr olaraq qalır. Bəzi versiyalara görə, hakim təbəqənin Panamada offşor hesabları, gizli şirkətləri var, Qərblə münasibətlər kəskinləşdiyi üçün naziri hər ehtimala qarşı kassaya baxmağa göndəriblər. Nə biləsən sabah nə qərar çıxacaq? Bəlkə Obama "Azərbaycan" qəzetində Bəxtiyar müəllimin yazdığı kəskin məqalələrdən qəzəblənib hesablara həbs qoydu? İllərlə qara gün üçün toplanan neft pulları və sairə rüşvətlər batıb gedər. Mümkündür ki, Elmar müəllim özü ilə yekə bir kisə də aparıb, offşor hesablardan pul çəkib götürəcəkdir.

Panamada dünyanın ən məşhur gəmiçilik kanallarından biri var, bu kanal Sakit və Atlantik okeanları birləşdirir. Bizim bir iqtisadçı professor isə vaxtaşırı elmi-romantik, iqtisadi-geopolitik təklif irəli sürür, deyir gerek Xəzər dənizindən Hind okeanına kanal qazaq. Məqsəd isə okeana birbaşa çıxış qazanmaq imiş. Ta İran buna razıdır, o uzunluqda kanal qazmağa neçə manat lazımdır, okeana deşik açsaq dünya okeanı səviyyəsindən 27 metr aşağı olan Xəzər qalxıb sahilboyu hasarları dağıdarmı, ümumiyyətlə, okeana çıxmaq Novruzəli kişinin nəyinə gərəkdir - professor bunları müzakirə etmək fikrində deyil. "Qoy desinlər Qasıməlinin çustu var, Kim nə bilir altı yoxdur, üstü var" - bir qədim ata sözümdə deyilən kimi.

Bax, ola bilər Elmar müəllim məhz kanal ideyasından ruhlanaraq Panama təcrübəsini öyrənməyə getmişdir.

Daha bir versiya Qarabağ probleminin həlli yolunda Panamanın göstərdiyi dərin təşəbbüslər, o cümlədən ölkəmizin xaricdə tanınması proqramında panamalıların aktivliyidir. Örnək üçün, Panama xarici işlər naziri İsaabel de Sant Malo de Alvarado ilə görüşdə Paris danışıqlarının Praqa çərçivəsində müzakirə edilən Lissabon sammiti müzakirə edilmişdir. Zarafat edirəm, bu da yalandır. Panamanın nəyinə gərəkdir Qafqazda kimlər bir-birini qırıq? Adamlar özlərinə bir kanal qayıb oturublar üstündə, gəmi ötürüb pullarını qazanırlar.

Eyni vaxtda prezidentin sərəncamı ilə Domeniko Koko Azərbaycanın İtaliyada, Kataniya şəhərində fəxri konsulu qoyulmuşdur. Koko müəllim də şanlı diplomatiya məktəbimizin yetirməsidir, ümid edirik o, axırda Arif müəllim kimi paraları götürüb qaçmayacaqdır. Əlbəttə, bunu da zarafat üçün yazdım, Koko bəyi respublikamızda heç kim tanımır. Ən yaxşı konsul, heç kimin tanımadığı konsuldur - milli diplomatiya ənənələrimizə görə belədir.

Ümumiyyətlə, Siciliya mafiyasının vətəni sayılır, bu baxımdan onun mərkəzi şəhəri Kataniyada Azərbaycanın konsulu, üstəlik, fəxri konsulu olması fəxr edilən bir haldır. Çoxdan lazım idi. Bu boyda mafiozumuz var, bəs bu adamlar Siciliyaya təkmilləşdirmə kursuna-filana gedəndə onları kim qarşılıb müşayiət etməlidir? Ümidvarıq Domeniko bəy bu cür çətin, məsul və şərəfli peşənin öhdəsindən uğurla gələcəkdir. Kim bilir, bəlkə də öz millətimizin səfərindən başqa millətin konsulu daha yaxşı olacaqdır. Milli-mənəvi dəyərlərə daha artıq hörmət bəsləyən çıxacaqdır. Koreyalı otüstü hokkeyçi qızları milliləşdirib Çan Əliyeva, Cun Qarayeva elədiyimiz kimi, bəlkə Domeniko Koko müəllimi də milli şəkli salıb Dönməzqulu-filan eləyə bilər. Hələ vaxtımız var.

Sonda daha bir uğurlu və potensial təyinat haqda xəbər vermək istədik: Ağdaş rayonunda deputatlığa namizədliyini irəli sürən yoldaşlardan biri ixtisasca meşəbəyidir. Vəziyyəti bundan gözəl anlayan insan ola bilərmi? Mən hər bir kəsi, hətta o dairədə səsvermə hüququ olmayan vətəndaşlarımızı da həmin meşəbəyiyə səs verməyə çağırıram. Prinsipcə, bu, deyəsən təşviqat müddəti haqda qanunu pozmaqdır, amma meşədə nə qanun? Bacar, sağ qal. Əsas məsələ budur.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev nə ötən ayın sonlarında Moskvaya - məscid açılışına, nə də az sonra Nyu-Yorka - BMT Baş Məclisinin yubiley toplantısına getmədi. Bəzi analitiklər bunu rəsmi Bakının Moskva və Vaşinqtonla ənənəvi bəllənsiz münasibətlərində pauza götürmək istəyi ilə bağladılar. Yəni iki güc mərkəzi arasında yaranmış vəziyyətin mürəkkəbləşməsindən doğan gediş kimi təqdim elədilər.

Ələlxüsus da Nyu-York səfərindən imtina belə rəy doğurdu ki, Azərbaycan rəhbəri son vaxtlar insan haqları ilə bağlı Vaşinqtonun sərt ritorikası fonunda, sadəcə olaraq, Ağ Ev başçısı Barak Obama ilə üz-üzə gəlməyi istəməyib. Belədirsə, üstəlik, Barak Obamanın Baş Məclisdəki məlum çıxışında, avtoritar ölkələrlə bağlı söylədikləri ciddiyyə alınarsa, tərəflər arasında münasibətlərin heç də isti olmadığı qənaəti yaranar.

Ancaq Rusiyanın Suriyaya müdaxiləsi ilə artıq yeni bir situasiya yaranıb və bu situasiya qarşı duran güclər kimi Qərb və Rusiya üçün Azərbaycanın dəyərini artırmaqla yanaşı, Bakını növbəti kritik seçimlə üzləşdirib - Rusiyanı dəstəkləmək, ona arxa cəbhə olmaq və qarşılığında nəse almaq, yoxsa qarşı Türkiyənin də yer aldığı Qərb koalisiyasında olmaq?

Sözsüz ki, çətin dilemmadır. Hətta neytral qalmaq, faktiki, mümkünsüz görünür. İş də ondadır ki, onsuz da təməl insan haqları ilə bağlı Qərblə, ABŞ-la münasibətlər qeyd edildiyi kimi, ilıq deyil, üstəgəl, Suriya məsələsində Moskvaya Bakının hər hansı reveransı vəziyyəti daha da tündləşdirir. Paralel surətdə qarşı Türkiyənin maraqları gözərdi edilmiş olar.

***

Lakin bəzi mötəbər bilgilərə görə, rəsmi Bakı Türkiyəni küsdürmək xətti götürmək niyyətində deyil. Deməli, Qərblə, xüsusən də ABŞ-la münasibətləri sahmana salmağa marağ göstərilir ki, ən azından "Böyük iyirmilər" (G20) gələn ayın 20-də Antalyada keçiriləcək sammitinə ölkə başçısı İlham Əliyev, necə dəyərlər, hazırlıqlı yollana bilsin.

Məlumdur ki, Türkiyə ev sahibi qismində öz hüququndan istifadə edərək ali tədbirə yeganə qonaq dövlət kimi Azərbaycanı, onun prezidentini dəvət edib. Bəzi informasiyalara görə, İlham Əliyev tənzidlərdən yayınmaq üçün Qərb liderləri, o sırada Obama ilə üz-üzə gəlməmək üçün bu toplantıya da qatılmaya bilər.

Ancaq bizcə, tələsik qənaətdir. Əvvəla, dövlət Türkiyə prezidentinə məxsusdur və

Bakı-Amerika

münasibətlərində

mühüm gözlənti - iddia

Suriya böhranı qarşı duran Qərb və Rusiya üçün Azərbaycanın dəyərini artırıb; "Böyük iyirmilər"ın Antalya sammiti rəsmi Bakı üçün də ciddi test olacaq; siyasi məhbusların azadlığı üçün növbəti şans pəncərəsi açılır...

ondan imtina qarşı ölkəni pərt edə bilər - axı məntiqlə imtina olacaqdısa, o zaman Ankara başqa bir dost dövləti (tutaq ki, Qazaxıstan) dəvət edərdi. İki qarşı ölkə prezidentinin belə bir ali tədbirdə qoşa iştirakı isə Türkiyə və Azərbaycanın gücünə istər-istəməz güc qata, onların problemlərinə dünyanın diqqətini artırardı.

Müxtəsəri, bu, Azərbaycan üçün qiymətli bir şans kimi görünür və böyük ehtimalla o reallaşdırılacaq. Hərçənd, Azərbaycan prezidenti ona kimi situasiyanı yumşaldacaq bəzi "pəreventiv addımlar" atmaq zorundadır. "Turan" informasiya Agentliyinin direktoru Mehman Əliyevə görə, Azərbaycan tərəfi ilə bu yöndə artıq məsləhətləşmələr başlayıb və 20 noyabrda xeyli məsələlər həll oluna bilər: "İndiki məqam - seçkiqabağıdır. Ona görə də bu mənada gərginlik keçirilir. Amerikalılar üçün ən vacib məsələ isə stabillikdir".

Sözsüz ki, 20 noyabrda Azərbaycan parlament seçkiləri keçiriləcək və seçkinin nəticələrinə konkret olaraq Vaşinqtonun reaksiyası vəziyyətə öz məxsusi möhürü

rünü basacaq. Bu mənada ehtimal etmək mümkündür ki, aradakı gərginliyin daha da artmaması üçün noyabrın 20-dək Azərbaycan iqtidarı siyasi məhbusların azadlığı ilə bağlı hansısa pozitiv addım da atsın.

***

Maraqlıdır ki, bu arada ABŞ-ın da Bakıya ünvanlı yeni ciddi reveranslar haqda düşündüyü haqda iddialar yayılıb. Məsələn, NATO Əməkdaşlıq İnstitutunun rəhbəri Fərrux Məmmədov hesab edir, Amerika Azərbaycanın hesabına Rusiyanı mövcud enerji bazarından sıxışdırmağa, bunu da Rusiyanın qarşısına SOCAR-ı çıxarmaqla - Güney Qafqazda "ikinci BP"ni yaratmaqla həyata keçirməyə çalışır. Ötən sayımızda vurğuladığımız kimi, əsas məqsəd Rusiyanı bölgənin siyasi və iqtisadi maraqlarından uzaq tutmaqdır.

Sitat: "Qərb üçün Rusiyanın Cənubi Qafqazdakı vahid hakimiyyətinə son qoyulması və Yaxın Şərqdəki mövcudluğunun minimuma endirilməsi əsas hədəfdir. Bu strateji gedişin ən önəmli hissələrindən biri Azərbaycanla bağlıdır.

Həmçinin Azərbaycanın Avropada mövcud enerji bazarındakı mövqeyinin genişləndirilməsi və daha çox pay alınmasıdır. "LUKOYL" və "Qazprom" kimi şirkətlərin əsas enerji tədarükçüsü qismində olması Qərb üçün arzuolunmazdır. Həmin mövqələrin SOCAR-a verilməsi gözlənilir. Amerika digər tərəfdən, Avropa Birliyini, SOCAR-ın hələ də imzalanması gözlənilən 500 milyonluq layihəsini də tezliklə imzalamağı çağırır. Bu, əslində Qərb və Avropanın Azərbaycana siyasi dəstəyinin göstəricisidir".

***

Bu iddialarda həqiqət payı az deyil. Hər halda, faktıdır ki, Rusiyanın Suriyaya hərbi müdaxiləsi ilə onun Qərblə münasibətləri kulminasiya fazasına girib, dost-rəqibləri təzə seçim qarşısında qoyub və tezliklə dünyanın açılması gözlənilir. Bu üzəndə Amerikanın Güney Qafqaza, Azərbaycana yönəlmiş yeni jestlərini, iqtisadi və diplomatik həmləsini gözləməyə dəyər. Qalır bu reverans və jestlərin Bakıda necə dəyərləndiriləcəyi və G20 testindən onun necə çıxacağı.

□ **Siyasət şöbəsi**

Son illər Rusiya prezidenti Vladimir Putinin gözlənilməz addımları dünyanı təəccübləndirir. 2008-ci ildə Rusiya Gürcüstana hücum edərkən Putinin necə israrçı mövqeyə nümayiş etdirdiyi hələ də yaddaşlardan silinməyib. Rusiya qoşunları az qala paytaxt Tiflisə qədər irəliləmişdi. Həmin vaxt Putin Cənubi Qafqazda Rusiyanın itirilməkdə olan mövqelərini bu hücumla müəyyən qədər geri qaytardı.

rorçuları bombalayır. Əsədi müdafiə edir və Rusiyaya heç kim mane ola bilmir. Məncə, bunun səbəbi bu ola bilər. Bu, göründüyü kimi sadəcə deyil, yeni Rusiya istədi getdi və ona heç kim mane ola bilmədi. Ən azı İraqın hava məkanı bu gün Qərbin nəzarətindədir. İstəsəydilər, hər halda, Rusiya təyyarələrini Suriyaya buraxmazdılar. Amma Rusiya təyyarələri Suriyaya gedə bildi. Rusiyanın bu siyasətinə, bu yanaşmasına Qərb də anlaşıma ilə yanaşır. Çünki Qərbə ilk növbədə lazımdır ki, Rusiya Ukraynadan çəkilsin".

Politoloq Natıq Miri Rusiyanın Suriyaya müdaxiləsinin yanlış ol-

Silahı Türkiyədən, yoxsa Rusiyadan alağ?

Sülhəddin Əkbər: "Qardaş ölkədən silah alınması Azərbaycana daha sərfəlidir"

Azərbaycan Türkiyədən 3 milyard dollarlıq döyüş vertolyotları alır. Türkiyənin TAİ şirkətindən 60 "T-129 ATAK" döyüş vertolyotunun alınmasına dair razılıq əldə olunub. Döyüş vertolyotları İtaliyanın "Agusta Westland" şirkəti ilə birgə istehsal olunur.

"T-129 ATAK" vertolyotları iki pilotludur. Qanadlarının altında Türkiyənin "Roketsan" şirkətinin istehsalı olan 76 "hava-yer" tipli raket daşıyır. Əlavə yanacaq götürmədən 556 km məsafə uça bilər. Kreyser sürəti saatda 288 kilometrdir. "T-129 ATAK" vertolyotlarının Türkiyə silahlı qüvvələri tərəfindən istismara başlanmasından sonra onun xarici müştəriləri də meydana çıxıb. "T-129 ATAK" vertolyotlarına marağ göstərən ilk xarici ölkə Azərbaycandır.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrində olan döyüş vertolyotları əsasən Rusiya istehsalıdır, Mi-8, Mi-24, Mi-35 tiplidir. Azərbaycan bu yaxınlarda Rusiyadan Mi-35M vertolyotlarının böyük partiyasını alaraq, öz hərbi-hava qüvvələrinin imkanlarını xeyli gücləndirib.

İndi Türkiyədən 60 "T-129 ATAK" vertolyotlarının alınmasına dair sövdələşmə şübhəsiz ki, Azərbaycanın Ermənistan üzərində əzici hərbi üstünlüyünü daha da möhkəmləndirməklə yanaşı, onu regionun ən güclü hava qüvvələrinə malik ölkələrindən birinə çevirəcək.

İndiyə qədər döyüş vertolyotlarını Rusiyadan alan ölkəmizin bu dəfə qardaş dövlətə üz tutması maraqlıdır. Bəzi ekspertlər hesab edirlər ki, Türkiyə silahları daha keyfiyyətlidir.

Sabiq MTN zabiti, AzDP sədri Sülhəddin Əkbər bildirdi ki, hərbi sənaye, silah-sursat məsələsi strateji məsələdir: "Strateji məsələ olduğundan uzunmüddətli düşünülməlidir. Çünki alınan silahlardan, texnikanın ehtiyat hissələri, sursat məsələsi var. Silah alınan ölkə ilə siyasi, hərbi, iqtisadi münasibətlər düşünülməlidir. Həmin ölkədən, yaxud həmin ölkənin mütəfiqlərindən təhdid gözlənilirmi? Çünki bu vəziyyət yaranacağı təqdirdə, silah verməyə bilər. Məqsədlə şəkildə keyfiyyətsiz silah verilməlidir. Xüsusilə müharibə dövründə bu daha vacib amildir. 2007-ci ildə "Azərbaycanın milli təhlükəsizlik konsepsiyası" qəbul olunub. Avroatlantik məkana inteqrasiya etməyi qarşısına strateji məqsəd qoyubsa, artıq Azərbaycan ordusu NATO standartlarına uyğun qurulmalıdır. Hərbi sənaye kompleksi də NATO standartlarına uyğunlaşdırılmalıdır. Eyni zamanda Azərbaycan silah-sursat məsələsində NATO silahlarına keçməlidir. Bu, Azərbaycanın uzunmüddətli planlarına daxildir. Bütün bunlar məsələnin ümumi tərəfidir.

Hazırda Azərbaycan Ermənistanla müharibə vəziyyətindədir. Rusiya Ermənistanın yaxın mütəfiqidir. Heç kimə sirsir deyil ki, konfliktlərdə düşmən ölkənin arxasında Rusiya dayanır. Bu məsələ həll olunmayınca, Azərbaycan bunları nəzərə almalıdır. Bizə hansı silah verilsə, onun təkmilləşdirilmiş forması Ermənistanla verilir. Əgər Azərbaycan düşmən ordusunu əzsə, onların yerində rus ordusu görünəcək. Ona görə də Rusiya ilə bu məsələlərdə ehtiyatlı olmaq lazımdır. Çalışmalıyıq ki, NATO standartlarına uyğun silahlar alağ. Digər məsələ kommersiya tərəfidir. Adətən bütün dünyada silah bazarında silah müqavilələrinin üçdə biri rüsvət kimi verilir. Hansı ölkə ilə münasibətlər yumşaq olursa, adətən o ölkədən silah alınır. Azərbaycanın məhz buna görə İsrail, Rusiya, Türkiyə ilə silah müqavilələri var. Məsələdə diplomatik tərəflər də var".

S.Əkbər hesab edir ki, Rusiyanın Ermənistanla silah satması Azərbaycana bu addımı atmağa vadar edə bilməz: "Azərbaycan istəsə, Rusiya silahlarından daha təkmilini ala bilər. Düzdür, Rusiyanın bəzi silah sistemləri hələ də müasirliyi qoruyub saxlayır. Amma müasir dünyada bu məsələdə texnologinin ön planda olduğunu görürük. Rusiyanın hərbi sənaye kompleksi geridə qalıb. Bu baxımdan NATO standartları ön planda tutulmalıdır. Türkiyədən silah alınmasının bir neçə üstünlüyü var: 2010-cu ildə "Strateji tərəfdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında hər iki ölkə arasında müqavilə imzalanıb. Ölkəmiz bundan sonra Türkiyəyə tam arxayın ola bilər. Qardaş ölkənin hərbi sənaye kompleksi NATO standartlarına uyğunlaşdırılıb. O baxımdan da Azərbaycana sərf edir. Türkiyə, İsrail və Pakistandan silah alınması Azərbaycanın hər cəhətdən maraqlarına uyğundur. Digər NATO ölkələrinin adını ona görə çəkmirəm ki, bildiyiniz kimi, konfliktlər səbəbilə Amerika və Avropa ölkələri Azərbaycana silah satmırlar".

□ Cavansir ABBASLI

Qərb Putinlə niyə bacarmır?

Ərəstun Oruculu: "Qərb Suriyaya girmək üçün Rusiyaya ona görə icazə verdi ki..."

böyük dövlətdir. Onun geri çəkilməməsi üçün hərbi imkanları, böyük gücü var. Həm də Rusiyanın geri çəkilmək üçün heç bir əsası yoxdur. Geri çəkilən Rusiya siyasətçisi təbii ki, daxildə məğlub olacaq. Ona görə də Rusiya da geri çəkilmək istəmir".

Politoloqun fikrincə, Putin Suriyada yaşananlara müdaxilə etməklə Ukraynadan çəkilmək istəyir: "Rusiya Suriyaya müdaxilə etməklə Ukraynadan geri çəkilməyə hazırlaşır. Əsas məsələ budur. Çünki Putinin Ukraynaya mü-

daxiləsi, Ukraynaya qarşı yürüdü- lən siyasət Rusiyanın daxilində neqativ effekt doğurur və getdikcə də güclənir. Amma Rusiyanın Su-

duğunu düşünür. Onun sözlərinə görə, Rusiya itirilmiş nüfuzunu geri qaytarmaq üçün son şansı olaraq bu addımı atıb: "Ola bilsin

Natıq Miri: "Bu siyasətlə ABŞ-ı, onun mütəfiqlərini aldatmaq mümkün olmayacaq"

riyada olması Rusiya cəmiyyətinə belə təqdim oluna bilər ki, Rusiya global güc kimi istədiyi hərbi əməliyyatı həyata keçirir, Suriyada ter-

ki, Rusiya təbliğat maşını güclüdür. Həm ölkə daxilində, həm də ölkə xaricində müəyyən dərəcədə ictimai rəy yarada bilər. Ancaq sözün əsl mənasında sonuncu Suriya həmləsi Rusiyanın xilasını üçündür. Çünki Rusiya Ukraynada istediklərini edə bilmədi və böyük maliyyə və insan itkisi ilə üzləşdi. Bunun nəticəsində Qərbin ciddi sanksiyalarla üzləşdi ki, bu da artıq il ərzində Rusiyada ümumdaxili məhsulun 4 faiz gerilməsinə səbəb oldu. İndiki vəziyyətdə Rusiyada çıxış yolu kimi, Putini inandırdılar ki, heqiqətən diqqətləri Ukraynadan yayındırmaq və yeni bir Suriya həmləsi ilə Rusiyanın dünyada əhəmiyyətini artırmaq lazımdır ki, Rusiya yenidən dünya siyasətinə qayıda bilsin, hegemonluğu bərpa etsin. Məsələ bundan ibarətdir. Bu, Rusiyanın son həmləsidir. Qısamüddətli beynəlxalq ictimai rəyde gözqamaşdırıcı panlular yarada bilər. Ancaq uzun müddətli perspektivdə bu, Rusiya üçün acınacaqlı məğlubiyyətlə nəticələncək. Artıq bunun iştirakları hiss olunmaqdadır. Rusiya dünənə kimi Yaxın Şərqdə düşmən obrazında deyildi. Suriyanın bombalanması ilə artıq Rusiyanın düşmən çevrəsi genişlənməkdədir. Bütün ərəb dünyasında, sünni dünyasında Rusiya düşməne çevrilib. Bu koalisiyanın içərisində qardaş Türkiyə də var. Bir neçə gündür ki, Rusiya Suriyanı bombalasa da, artıq çoxsaylı itkilər verib. Rusiyaya başda Amerika olmaqla, digər dünya dövlətləri də xəbərdarlıqlar edir. Bütün bunlar Rusiyanın güclü olması deyil, əksinə, onu bu vəziyyətdən çıxarması üçün atılan siyasətə əlaqəlidir. Putinin Suriya ilə bağlı siyasəti alınmadı. Obama-Putin görüşünün də fiasko ilə nəticələndiyinin şahidi olduq. Rusiya yenə də növbəti səhvini etdi. Görünür, Moskva başqa bir addımı etmədiyi üçün belə bir siyasət yürüdü. Bu siyasətlə ABŞ-ı, onun mütəfiqlərini aldatmaq mümkün olmayacaq".

□ İlkin MURADOV

Ərdoğan Rusiya qırıcılarını vurmaqla hədələdi

Rəcəb Tayyib Ərdoğan

"Türkiyə öz hava məkanının Rusiya Hərbi-Hava Qüvvələrinin qırıcı təyyarələri tərəfindən pozulmasına bir daha yol verməyəcək və bunun qarşısı alınacaq". Virtualaz.org saytı xəbər verir ki, bu bəyanatla Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan oktyabrın 6-da Belçikaya səfəri zamanı keçirdiyi mətbuat konfransında çıxış edib.

Ərdoğan bildirib ki, Türkiyə sərhədlərinin istənilən formada pozulması NATO sərhədlərinin pozulması deməkdir.

"Mən güman edirəm ki, Rusiya Türkiyə ilə münasibətlərini kəltirmək istəmir" - deyər Ərdoğan əlavə edib.

Ərdoğanın oğlu İtaliyaya köçüb

Bilal Ərdoğan

Sosial şəbəkələrdə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın oğlu Bilal Ərdoğanın ölkədən qaçdığı barədə məlumat yayılıb. Türkiyənin "Cümhuriyyət" qəzetinin məlumatı bağlı apardığı araşdırma zamanı Bilal Ərdoğanın İtaliyaya köçdüyü təsdiqlənib. Bilal Ərdoğan 2007-ci ildə Con Hopkins Universitetinin Bolonya filialında doktorantura təhsili alıb. O, bəzi səbəblərdən universitetdən möhlət götürüb, Türkiyəyə qayıdıb. Bu yaxınlarda isə Bolonyaya qayıdaraq təhsilini bərpa edib.

Məlumatda Bilal Ərdoğanın xahişi ilə İtaliya hökumətinin onun üçün mühafizə ayırdığı da vurğulanıb. Ona İtaliyada 3-4 il müddətinə yaşamaq icazəsi verildiyi ehtimal olunur. Artıq Bilal Ərdoğanın övladlarının da bu ölkədə məktəbə yazıldığı bildirilir.

O, təhsilini bərpa etməklə bağlı müraciəti 7 iyun seçkilərindən sonra edib. Ərdoğan Bolonyada təhsil alsada Modena şəhərində bir ünvan yaşayış yeri kimi qeyd olunub. Qəzetin əməkdaşları göstərilən ünvanı baş çəkiblər, ancaq Ərdoğan və ailə üzvlərinin həmin ünvanı yaşadığına dair heç bir əlamət tapa bilməyiblər (APA).

Türkiyənin Baş Qərargah rəisi Azərbaycana qarşı ikili standartları qəbul etmir

Türkiyə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı ikili standartları qəbul etmir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə tam hörmət çərçivəsində və beynəlxalq hüquqa uyğun şəkildə nizamlanması üçün Türkiyənin dəstəyi davam edəcək.

Bunu "Trend"ə müsahibəsində Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Hulusi Akar deyib.

Onun sözlərinə görə, Türkiyə beynəlxalq ictimaiyyətin Ukrayna probleminə göstərdiyi həssaslığı Dağlıq Qarabağ münaqişəsində də göstərməsini gözləyir.

H.Akar qeyd edib ki, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin (AİHM) ("Çıraqov və digərlərinin Ermənistanla qarşı" işi) 2015-ci ilin iyun ayında çıxarmış olduğu qərar Azərbaycanın mövqeyinin haqlı olduğunu bir daha göstərdi və önəmli dönüş nöqtəsi oldu: "AİHM həm Ermənistanın haqsız mövqeyini təsbit etdi, həm də bu ölkənin münaqişədə əsas məsuliyyət daşdığını ilk dəfə hüquqi baxımdan sübut etdi".

“Qol çırmayıb sən tarlaya çıxanda, Səs yayılır hər mahala Sürəyaya” deyər, “sovetdən qalma” sadə pambıqçı qızlara mahm həsr edilirdi. İndi isə pambıqçı qızlar kilosu 10 qəpikdən pambıq yığır və o pulu da ala bilmirlər. Ölkənin pambıqçılıq təsərrüfatı ümumilikdə həmin qızların yığım haqqından tutmuş pambığın yığılmasına qədər çeşidli problemlər mənəşindədir...

Artıq ölkədə pambıqçılıq sıradan çıxarılır desək, yanlışdır. Aylardır ki, pambıq becərən fermerlər həyəcan təbili çalsada, aidiyyəti qurumlar kənddən izləməyə üstünlük verdi. 20-dək rayonda pambıqçılıqla müqavilə imzalayan “CTZ- Aqro” MMC-nin öhdəliyini yerinə yetirə bilməməsi pambıqçıların külli miqdarda ziyana düşməsi və müflisləşməsi ilə nəticələnib. Bugünlərdə isə ortaya yeni bir şirkət çıxaraq fermerlərdən pambıq almaq istədiyini bəyan edib. “MKT İstehsalat Kommersiya” MMC-nin təkliflərindən sonrakı vəziyyət, ümumilikdə ölkənin pambıqçılıq təsərrüfatındakı durumla yaxından tanış olmaq, fermerlərin problemlərini yaxından dinləmək üçün əməkdaşımız Sabirabad rayonunda olub. Vəziyyət həqiqətən də acınacaqdır...

“Yağış yağır, pambıq sahələrdə batıb gedir...”

Yağış yağdığı üçün sahələrdə iş dayanıb. Nə önlüklü pambıqçı qadınlar, nə də kombaynlar var. Fermerlər isə deyirlər ki, onsuz da güneşli günlərdə də iş getmirdi. Səbəb puluzluqdur. Fermerlərin pambığı sahədən toplamaq üçün vəsait yoxdur. Onların illər boyu müqavilə bağladığı “CTZ- Aqro” MMC bu il müqavilə şərtlərini birtərəfli pozaraq fermerlərə vəsait ödəməyib. Səbəb Beynəlxalq Bank qalmaqalına qədər gedib çıxır. Belə ki, əsas təsisçi olan Cahangir Hacıyev bankdan uzaqlaşdırıldıqdan sonra fermerlərin işləri dalana dirənib. MMC onlara məsləhət görüb ki, banklardan kredit götürərək pambıq əkininə başlasınlar, bir qədər sonra pulları və kreditləri ödəniləcək. Ancaq iş məhsuluna qədər gəlib çatıb və son nəticədə pambıq tarlalarda batır...

“İndiyədək pambığın 80 faizi yığılmalı idi, ancaq 10 faiz yığılıq”

“Pambığın 80 faizi hələ sahələrdədir, yığılmayıb. Artıq yağışlar da başlayıb. Yığmağa vəsait yoxdur. Yığanlar pulla yığır. Nə məşinla, nə əllə yığdırmağa pulumuz yoxdur”, - söhbətəşdiyimiz sahibkarlar eyni sözləri təkrar edirlər: “Əllə yığanlar kasıb kəndçilərdir, onların da pulu vaxtında verilmədiyindən, məhsul qalıb ortalıqda”.

Pambıq təhvil verilən Nizami kənd məntəqəsində keyfiyyətə baxan Sərxan Səmədov deyir ki, təhvil verilən pambıq çox azdır: “Əvvəlki illər bu vaxta qədər demək olar ki, işlər yekunlaşırdı. İndi pambıq qalıb sahələrdə”. Onun sözlərinə görə, hər həftə söz verirlər ki, pulu verəcəklər: “İndi də bu həftəyə deyiblər, camaat gözləyir”.

Məntəqənin digər əməkdaşı Kamran Qasımov da problemlərin ciddiliyini vurğulayır: “Əllə yığım üçün qadınlara pul vermək lazımdır ki, məhsul yığılsın, batmasın. Ancaq fermerlərdə pul yoxdur. Buraya qəbul etdiyimiz pambıq da hələ təhvil verməmişik. Zavod işə düşüb, yavaş-yavaş alırlar pambığı, görək nə olur...”

“Ziyana düşməyimizdə maraqlılar var”

Fermer Taleh Səmədov isə deyir ki, ilk dəfədir pambıq əkir:

Pambıqçılardan Cahangir Hacıyevə və nazirə sərt ittihamlar

Pambıq tarlalarda batır, sahibkarlar külli miqdarda ziyanda...

“Üç hektar əkdim, indi iki tondan artıq pambıq gətirib təhvil verməmişəm, pulunu ala bilmirəm. Bu il deyilənə görə, məhsuldarlıq da olmuşdu. Yığanlar qohumları idi, hamısına borclu qalmışam. Zəhmət çəkir, yeyib-ıçməyi, gəlib-gəlməyi var. İndi də gəlmişəm məntəqəyə, pulumu gözləyirəm”.

Fermer Əfras Əsgərov isə bildirir ki, 110 hektar pambıq əksə də, hələ yığma başlamayıb: “Çünki bütün prosesi borcla, kreditlə həll etmişəm, yığım pul qalmayıb. Hələ bir kilo pambıq də-

məmişəm. Bir neçə günə başlayırdı, pulu gözləyirik. Deyilənə görə, bu həftə verəcəklər. Hər gün gözləyirik. Ziyana düşməyimizdə maraqlılar var”.

Digər sahibkar isə deyir ki, əllə məhsul yığan qadınların pulunu verib, digər borcları isə qalıb: “Ümid edirik ki, vəziyyət düzələcək. Amma istənilən halda, ziyandıyıq”.

“KTN problemlərimizi seyr edir”

Sahibkarlar Kənd Təsərrüfatı Nazirliyini hadisələrə seyrçilə qalmaqda günahlandırır. On-

ların sözlərinə görə, nazirliyin bugünlərdə ortaya atdığı “MKT İstehsalat Kommersiya” MMC-nin məqsədi fermerlərə yardım etmək deyil: “Həmin MMC pambığı çox ucuz, 38 qəpikdən alır. Bu, pambığın maya dəyəri etmir heç. Qiymət bizi qane etmir. Nazirlik bunu qəsdən edir. Məqsəd pambıqçılıqı sıradan çıxarmaqdır. Burada qiymət 41 qəpikdir”.

Fermer Xasay Məmmədov da qeyd edir ki, bir həftədir pambığı dərib gətirib, ancaq pulunu ala bil-

mir: “Heç dərdiyimiz pambığın pulunu ala bilmirik. “CTZ- Aqro” ilə müqaviləm var, ona görə məhsulu bura gətirmişəm. O nazirliyin dediyi “MKT” bizi adam yerinə qoymur. Pambığı dəyər-dəyməzinə istəyir”.

Fermerlər bildirirlər ki, dövlət başçısının kreditlərlə bağlı fərmanı, tapşırığı olub. Ancaq on beş gün vaxt verilən həmin tapşırığın icrası hələ də mümkün olmayıb: “Artıq pambıq batır, hələ səlahiyyətli, rəsmi qurumlar fikirləşirlər. Nazir Heydər Əsədovun bu məsələlərdən birbaşa xəbəri var, ancaq problemin həllinə yardım etmədi. Yaxud Cahangir Hacıyevin üç milyon manat pulu yoxdurmu? Bütün məhsulu yığmaq üçün bu qədər vəsait lazımdır. O istəsə öz cibindən 30 milyon da verər. Amma nazirə bankir pambıqçılığın da, fermer-

fermer, ailəsi, özü yayın günündə, 50 dərəcə istidə pambıq becərər, axırı da belə... Onun çörəyini, əməyini yemək olarmı? Onu Allah götürməz. Guya olanları kənd təsərrüfatı naziri bilmir? Qəsdən edirlər bunları...”

“CTZ- Aqro”nun təmsilçiləri qeyd edirlər ki, əvvəlki illərdə bu vaxta qədər məhsulun 80 faizi yığılıq olub, indi isə ancaq 10 faiz yığılıq: “On faiz pambıqçılığın məhvi, fermerlərin iflası deməkdir. Pambıqçılığın axırına çıxdılar, mübaliğəsiz-filansız, bu sahə məhv oldu. Vaxt keçir. Bu gündən sonra yığım olsa belə, gecdir, çox gecdir. İndi yığım başlasa, dekabr, yanvar aylarına qədər davam edəcək. Yağışlara düşəcək və məhv olacaq məhsul. Reallıq budur ki, bu il fermerlər külli miqdarda ziyana düşdülər, məhsul tarlada batdı, rəsmilərin məsuliyyətsizliyindən batdı, zay oldu məhsul...”

“Keçən il bu məntəqədə oktyabrın əvvəlinə 18 sentner pambıq tədarük etmişdik, indi cəmi 3 sentner təhvil verilib. Özünü müqayisə edin” deyər, məntəqədən bildirirlər.

Fermerlər isə gecikmənin onsuz da olduğunu və ziyana düşdüklerini bilirlər: “Amma heç olmasa, bacardığımız qədər yığaq. Ziyanı azaldaq. Biz pulumuzu gözləyirik ki, yığım edək” deyər, onlar vurğulayırlar. “Aran rayonlarına baxan yoxdur. Aran rayonları haqqında dövlət heç bir proqram qəbul etmir. Biz neyləyək? Bəxtimizə yazılıb da burada yaşayırıq. Köçək gedək Bakıya?” deyər, onlar sual edirlər. **Və təkliflər də var:** “Dövlət, hökumət istəsə, yüngül sənayeni inkişaf etdirə bilər. Buralarda fabriklər açsınlar. Niyə biz pambığı ancaq xammal kimi xaricə satmalıyıq? Olmazmı ki, ip, parça sataq? Daha çox iş yerləri açsınlar, daha çox vətəndaş işləyib çörək pulu qazansın, əyirici fabriklər olsun... İstəyirik ki, dövlət səviyyəsində qərarlar qəbul olunsun”.

Pambıqçılıqla məşğul olan fermerlər taxılçılıqla bağlı da bədbin proqnoz verirlər: “Neçə fermer var ki, bu il əkəcəkləri taxıl azaldacaqlar. Məsələn, bir dostum hər il yüz hektar taxıl əkirdi. İndi gəlib deyir ki, cəmi 20 hektar əkəcək. Çünki deyir ki, əlimdə olan 30 min dollar torpağa yönəltməyə, yayda dollar bahalansa bilər, ola bilsin ki, 1,50 manata qədər qalxsin və mən qoyduğum pulu yığa bilməyim. Ona görə riskə getmərim deyir. Onun kimi onlarla fermer var ki, risk etməkdən qorxurlar. Gözlənilən budur ki, bu il taxılla bağlı da problem olacaq...”

□ Rəy RƏFİYEVA
 Fotolar müəllifindir.

“Kornegi” fondunun analitiki Tomas de Vaal erməni portalına müsahibəsində təmas xəttində gərginliyin artmasında erməni tərəfinin də məsuliyyət daşdığını bildirib. Qarabağ probleminin həllinin uzunmüddətli səbəblərindən danışan analitik məsələyə xarici amillərin təsirinə də toxunub və ilk növbədə Qərblə Rusiya arasındakı Ukrayna münaqişəsini qeyd edib.

Sitat: “Ukraynadakı müharibə Qarabağa dair sülh əldə edilməsi ehtimalını azaldıb. Minsk Qrupu həmsədrləri də indi “minimum-proqram”la - təmas xəttində atəşkəsin qorunması və prezidentlərin görüşünü təşkil etməyə çalışı-

Dağlıq Qarabağ məsələsinin həllində Türkiyə amili heç sübhəsiz, təxminən Rusiya faktoru qədər önəm daşıyır. Əgər Rusiya ilk növbədə işğalçı ölkənin mövcudluq qərantıdırsa, NATO üzvü olan qardaş ölkə Azərbaycanın əsas və təbii müttəfiqi, Qarabağ danışıqlarında Bakının gücünə güc qatan, mövqeyini gücləndirən əsas amildir. Sevindiricidir ki, son illər Türkiyə ilə Azərbaycan arasında hərbi və hərbi-texniki sahələrdə də əməkdaşlıq yüksələn xətlə davam edib və edir.

Bunun ən bariz nümunələri kimi iki ölkə ərazisində intensivləşən hərbi təlimlər, habelə yüksək çinli hərbi və generalların qarşılıqlı səfərləridir.

Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, ordu generalı Hulusi Akarın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin oktyabrın 5-də başlayan və iki gün çəkən səfəri sözsüz ki, bu qəbildəndir. Gözlənilməli kimi, ordu generalı və başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev qəbul edib. Ali qonaq həmçinin Müdafiə Nazirliyində olub, nazir Zakir Həsənovla bir araya gəlib.

Dövlət başçısı Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığının bütün sahələrdə olduğu kimi, hərbi sahədə də uğurla inkişaf etdiyini və daim möhkəmləndiyini deyib. Hərbi sahədə əlaqələrimizin çox yaxşı tarixə malik olduğunu bildiren İlham Əliyev ölkəmizin müstəqilliyi dövründə ikitərəfli əməkdaşlığın daha da genişləndiyini vurğulayaraq son illər həm Azərbaycanda, həm də Türkiyədə keçirilən birgə hərbi təlimlərin əhəmiyyətini qeyd edib.

Azərbaycanla Türkiyənin dünya miqyasında ən yaxın dövlətlər olduğunu vurğulayan İlham Əliyev ölkələrimizin bir-birini bütün məsələlərdə daim dəstəkləməsinin önəmini qeyd edib. O, Hulusi Akarın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin səfəri zamanı əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlər ətrafında səmərəli fikir mübadiləsi aparılacağına əminliyini ifadə edib.

Öz növbəsində Hulusi Akar qardaşlıq təməli üzərində həyata keçirilən birgə təlimlərin böyük əhəmiyyət daşdığını qeyd edib, istərsə də Azərbaycanda keçirilən təlimlər zamanı müxtəlif sahələr üzrə nümunəvi iş birliyinə nail olduğunu vurğulayıb. Ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərə toxunan Hulusi Akar Türkiyə ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin dünyada misli olmadığını və böyük önəm daşdığını deyib. O, Türkiyə və Azərbaycan prezidentlərinin rəhbərliyi ilə əlaqələrin qarşdakı illərdə daha da genişləndiriləcəyini əminliklə qeyd edib.

Qarabağ probleminin həllində Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə toxunan ordu generalı bəyan edib ki, Türkiyə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı ikili standartları qəbul etmir: “Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə tam hörmət çərçivəsində və beynəlxalq hüquqa uyğun şəkildə nizamlanması üçün Türkiyənin dəstəyi davam edəcək. Türkiyə beynəlxalq ictimaiyyətin Ukrayna probleminə göstərdiyi həssaslığı Dağlıq Qarabağ münaqişəsində də göstərməsini gözləyir”.

H.Akar ardınca qeyd edib ki, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin (AİHM) (“Çıraqov və digərlərinin Ermənistan qarşı” işi) 2015-ci ilin iyun ayında çıxarmış olduğu qərar Azərbaycanın mövqeyinin haqlı olduğunu bir daha göstərmiş və önəmli dönüş nöqtəsi olub: “AİHM həm Ermənistanın haqsız mövqeyini

Türkiyə-Azərbaycan hərbi ittifaqı - ədalətli sülhün vazkeçilməz qərantı

Qardaş ölkə Baş Qərargah rəisinin Bakı səfəri ikitərəfli əməkdaşlığın uğurlu davamının nümayişi və məkrli dairələrə növbəti mesajdır; **ordu generalı Hulusi Akar:** “Ankara Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı ikili standartlara dözməyəcək”; işğalçı Ermənistanın artan narahatlığı boşuna deyil...

təsbit etdi, həm də bu ölkənin münaqişədə əsas məsuliyyət daşdığını ilk dəfə hüquqi baxımdan sübut etdi”.

Türkiyənin ordu generalı Bakıda ikən iki qardaş ölkə arasında hərbi əlaqələrin səviyyəsinə dəlalət edən maraqlı bir məlumat da yayılıb. Məlumat görə, Azərbaycan Türkiyə ilə milyardlarla dollarlıq silah sövdələşməsinə imza atıb. Virtualaz.org saytı airmewstimes.com-a istinadən xəbər verib ki, Türkiyənin TAI şirkətindən 60 “T-129 ATAK” döyüş vertolyotunun alınmasına dair razılıq əldə edib. Sövdələşmənin ümumi dəyəri 3 milyard dollardır.

“T-129 ATAK” döyüş vertolyotları İtaliyanın “Agusta Westland” şirkəti ilə birgə istehsal olunur. O, “A-129 Mangusta” döyüş vertolyotlarının prototipidir. Vertolyotların Türkiyədə yerli şərtlərə uyğunlaşdırılmış versiyasının birgə istehsalına dair razılıq 2007-ci ildə əldə olunub.

Vertolyotlar Türkiyənin TUSAŞ (Türkiyənin Aviasiya və Kosmik Sənaye şirkəti-TAI) və ASELSAN şirkətləri ilə İtaliyanın “Agusta Westland” şirkəti ilə birgə istehsal olunmaqdadır. İlk sınaq uçuşlarını 2011-ci ildə keçirib. Vertolyotların hissələrindən təxminən 6200-i Türkiyədə hazırlanır. O cümlədən döyüş maşınlarının elektron sistemlərini ASELSAN təmin edir.

“T-129 ATAK” vertolyotları iki pilotludur. Qanadlarının al-

tında Türkiyənin “Roketsan” şirkətinin istehsalı olan 76 “hava-yer” tipli raket daşıyır. Əlavə yanacaq götürmədən 556 km məsafə uça bilər. Kreyser sürəti saatda 288 kilometrdir. Vertolyotun silahlanmasına burun hissəsində yerləşdirilmiş 20 mm-lik avtomatik top da daxildir. Vertolyotun seriya istehsalına ötən il başlanılıb və 2018-ci ilə qədər Türkiyə Silahlı Qüvvələrinə 50 beş vertolyot təhvil verilməlidir.

“T-129 ATAK” vertolyotlarına maraq göstərən ilk xarici ölkə Azərbaycan olub. 2013-cü ildə əldə edilmiş anlaşmaya görə, TAI 3 milyard dollarlıq 60 ədəd ATAK vertolyotu ixrac edəcək. Lakin sövdələşmənin detalları, vertolyotların nə zaman təhvil veriləcəyi haqda məlumat yoxdur. Hələlik bu vertolyotların Azərbaycan ordusunun silahlanmasına daxil olması barədə məlumat yoxdur. Bildirilir ki, Azərbaycandan başqa Birlişmiş Ərəb Əmirlikləri, Malayziya, Pakistan və İordaniya da TAI-dən bu vertolyotların alınmasına dair danışıqlar aparır.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın öhdəsindəki döyüş vertolyotları Rusiya istehsalıdır, Mi-8, Mi-24, Mi-35 tiplidir. Azərbaycan bu yaxınlarda Rusiyadan Mi-35M vertolyotlarının böyük partiyasını alaraq öz hərbi-hava qüvvələrinin imkanlarını xeyli gücləndirib. İndi Türkiyədən 60 “T-129 ATAK” vertolyotlarının alınmasına dair sövdələşmə şübhə-

Hulusi Akar

siz ki, Azərbaycanın işğalçı Ermənistan üzərində əzici hərbi üstünlüyünü daha da möhkəmləndirməklə yanaşı, onu regionun ən güclü hava qüvvələrinə malik ölkələrdən birinə çevirəcək.

Şübhəsiz ki, işğalçı ölkəni indiki Azərbaycan-Türkiyə birgə hərbi təlimləri ilə yanaşı, hərbi-texniki sahədə genişlənmə əməkdaşlığı da ciddi narahat edir, bərk qorxudur. Maraqlıdır ki, düşmən tərəfin hərbi rəhbərliyi cəbhə xəttindəki son böyük itkilərdən sonra (4 ölü, onlarla yaralı) iddia etmişdi ki, Azərbaycan ermənilərə qarşı Türkiyə istehsalı olan silah-sursatdan istifadə edir.

Təcavüzkar qonşumuzun narahatlığı, qorxusu əslində boşuna deyil, eyni zamanda Azərbaycanın xeyrinə işləyir. Çünki əraziləri işğal altında olan bir ölkə istənilən yolla öz hərbi gücünü artırmaq haqqına sahibdir...

Bu arada Vaşinqtondakı

maqla məşğuldur. Ancaq bu gün çox az adam Qarabağ probleminin real həllinə inanır”.

Xarici amillər sırasında Suriya böhranının rolundan danışan de Vaal bildirib ki, Suriya ilə bağlı Rusiya ilə Qərb arasında bəzi ümumi məqsədlər olsa da, istənilən halda Dağlıq Qarabağ məsələsində çoxsaylı fikir ayrılıqları olacaq: “Məsələn, konkret hansı ölkənin Qarabağda sülhməramlı missiyasını həyata keçirməsi məsələsində”.

Ekspert həmçinin narahatlıq ifadə edib ki, konflikt zonasında situasiya yaxşılaşmaq əvəzinə daha da pisləşə bilər. “Heç kim Qarabağ məsələsinə yetərincə diqqət ayırmır. Və hökmən təmas xəttində nəse pis bir şey baş verməlidir ki, Vaşinqton və Paris əmin olsun ki, Moskva ilə əməkdaşlıq etmək və diplomatik səyləri artırmaq lazımdır” - əlavə edib Tomas de Vaal.

Amerikalı analitik: “Ukrayna və Suriya böhranları Qarabağa dair sülh əldə edilməsi ehtimalını azaldır...”

Tomas de Vaal

Yol polisi Bakıda rayon qeydiyyatı ilə nəqliyyat vasitəsi idarə edən sürücülərə qarşı tədbirlərə başlayıb. Oktyabrın 1-dən qüvvəyə minən qadağaya uyğun olaraq rayon qeydiyyat nişanlı maşınlar səhər 7-dən axşam 9-a qədər Bakı şəhərinin ərazisinə buraxılmır. Yol polisi Bakıda anadan olmuş şəxslərə də güzəşt etmir və avtomobil əgər paytaxt qeydiyyatında deyilsə, həmin nəqliyyat vasitəsinin şəhərdən çıxarılmasını tələb edir. Sürücülər isə Bakıda yaşadıklarını, burada qeydiyyata alındıklarını əsas götürərək bu tələblə razılaşırlar.

Baş, Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi Kamran Əliyev qadağa və yaranan narazılıqlarla bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlama verib. Şöbə rəisi deyib ki, hazırda həyata keçirilən tədbirlərdən razılıq edənlərin sayı narazılardan dəfələrlə çoxdur: "Bakıda avtomobil idarə edən şəxslər nəqliyyat vasitələrini mütləq öz adlarına sənədləşdirməlidirlər. Yeni Bakı sakininin rayon qeydiyyatında olan nəqliyyat vasitəsinin etibarnamə əsasında idarə etməsi artıq mümkün olmayacaq".

K.Əliyev bildirib ki, Bakıya kənd təsərrüfatı malları daşıyan maşınlar işlərini məhdudiyət tətbiq olunan saatlara qədər yekunlaşdırmalıdır: "Məhdudiyət bazarlara yüklərin gətirilməsinə qarşı atılan addım deyil, paytaxtda nəqliyyat sıxlığının azaldılmasına hesablanıb. Bakıda 5 tona qədər olan Bakı qeydiyyatlı maşınlara paytaxt ərazisində hərəkətə heç bir məhdudiyət qoyulmur".

K.Əliyev eyni tonajlı, lakin rayon qeydiyyat nişanlı maşınlarla və digər nəqliyyat vasitələrinə səhər 7-dən axşam 9-a qədər Bakı şəhərinin ərazisinə girişin qadağan edildiyini söylədi.

"Qadağa saatlarından əvvəl, məsələn, səhər 6-da Bakı şəhərinin ərazisinə daxil olan rayon qeydiyyat nişanlı nəqliyyat vasitələri qadağa saatlarında paytaxt ərazisində hərəkət edə bilərlər" sualına müsahibimiz belə cavab verdi: "Rayon qeydiyyat nişanlı nəqliyyat vasitələri qadağa saatlarında

liyyat vasitələrindən istifadəyə icazə verilməyəcəkmi?"

DYP rəsmisi: "Rayon qeydiyyatında olan şəxsin nəqliyyat vasitəsi də sözsüz ki, rayon qeydiyyatında olacaq. Rayon maşınlarının şəhərə girişinə məhdudiyət belə nəqliyyat vasitələrinə də tətbiq olunur".

ediləcək. Belə hallara tez-tez rast gəlinir".

Görəsən, Bakıya rayon qeydiyyat nişanlı avtomobillərin girişinin qadağası tətbiq olunduqdan sonra hesablanıb ki, gün ərzində paytaxta nə qədər nəqliyyat vasitəsinin girişinin qarşısı alınır? K.Əliyev dedi ki, bununla bağlı

YPX rəsmisi "rayon maşınları"nın

Bakıya buraxılmamasından danışdı

Kamran Əliyev: "Rayon qeydiyyatında olan avtomobillərin etibarnamə ilə idarə edilməsi artıq mümkün olmayacaq"

paytaxt ərazisində hərəkət edə bilməzlər. Belə nəqliyyat vasitələrinin sürücüləri işlərini elə qurmalıdır ki, qadağa saatlarına qədər Bakı şəhəri ərazisində işlərini görüb paytaxtı tərk etsinlər. Və ya gədikləri ünvanların qarşısında nəqliyyat vasitələrini qoyub digər nəqliyyat vasitələrindən - avtobus, metro, taksidən istifadə etməlidirlər".

Bəs rayon qeydiyyatında olan, lakin iş yeri Bakı şəhərinin ərazisində yerləşən, ayda 2-3 dəfə qeydiyyata olduğu rayona gedən vətəndaşların aqibəti necə olacaq? Onlarda Bakı ərazisində şəxsi nəq-

"Bakı qeydiyyatında olan şəxslər rayon qeydiyyatlı maşınlarını paytaxt ərazisində idarə edə bilərlər" sualına gəlincə, DYP rəsmisi dedi ki, vətəndaş maşını etibarnamə ilə almamalıdır: "Avtomobil öz adına keçirməlidir. Belə avtomobil Bakı şəhərində olan nəqliyyat vasitəsi kimi qeydiyyata olacaq. Maşın kimə məxsusdursa, onu öz adına rəsmiləşdirməlidir. Bakı sakininin rayon qeydiyyatı ilə avtomobil idarə etməsi artıq mümkün olmayacaq. Sürücü maşını öz adına keçirdikdə, həm də yeni nömrə almış olacaq və problem birdəfəlik həll

konkret rəqəm yoxdur: "Amma şəhərin nəqliyyat sistemindeki yüklənmənin nə qədər azaldığını hər kəs görür. Yeni dünyanın bir çox ölkələrində belə qadağalar var. Bu gün şəhər daxilində nəqliyyat sıxlığının azalması nəzərəcarpacaq dərəcədə hiss olunur".

DYP rəsmisi dedi ki, paytaxtdakı xəstəxanalara gələn, salonunda ahıl yaşda şəxslər olan rayon qeydiyyatlı maşınlarla müəyyən istisnalar var: "Əgər rayon qeydiyyatlı nəqliyyat vasitəsinin salonunda Bakıdakı tibb ocaqlarına göndərişi, tibbi sənədləri olan şəxslər varsa, bu halda istisnalar da mövcuddur. Yeni bu məsələlər nəzərə alınır. Belə avtomobillərə güzəşt olunur.

Bu güzəştlər haqda paytaxt ərazisində xidmət aparan Yol Patrul Xidmətlərinin əməkdaşları, Bakının girişindəki postlarda xidmət aparan YPX işçilərinə müvafiq tapşırıqlar verilib. Rayon qeydiyyatlı maşınların içində xəstələr varsa, belə nəqliyyat vasitələri istisnasız paytaxt ərazisinə buraxılacaq".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Jurnalist iki oğlunun ölümündən danışdı

Vasif Turan: "Tam əminliklə deyirəm ki, evimi qəsdən yandırılar"

Tanınmış jurnalist, BTV onlayn telekanalının və bolgexeber.com saytının rəhbəri Vasif Turanın övladlarının faciəvi şəkildə dünyalarını dəyişməsindən 4 il keçir. Söhbət 4 il əvvəl, 2011-ci ilin 7 oktyabrında Qobu qəsəbəsində baş verən dəhşətli yanğın hadisəsindən gedir. O yanğın ki, 9 yaşlı Rüfətlə 11 yaşlı Əhməd yanaraq, tələf olmuşdu.

Xatırladaq ki, həmin dəhşətli hadisə zamanı Vasif Turanın Qobudakı evində qəfil yanğın hadisəsi baş verib. Vasif Turan olayı belə xatırlayır: "Həyat yoldaşımın birlikdə qayınanangilə getmişdik. Evlərimiz arasında məsafə də elə uzaq deyildi. Rayondan bizə sovqat göndərmişdilər. Onu almaq üçün getmişdik. Heç 10 dəqiqə deyildi ki, qayınanangilə çatmışdıq ki, xəbər gəldi evimiz yanır. Təcili geri döndük, uşaqlar evdə idi. Onları yatırıb çıxmışdıq. Bizim geri dönüşümüz də ən çoxu 5 dəqiqə çəkərdi. Evə yetişəndə gözələrimə inanmadım. Çünki qısa müddətdə evin bu qədər sürətlə yanması mümkün deyildi. Uşaqları çıxarmağa çalışdım. Dəfələrlə evə girmək istədim. Əllərim, qollarım yandı. Amma..."

Baş redaktor deyib ki, Rüfətlə Əhməd çox da kiçik deyildilər ki, yanğın baş verdiyi halda evdən çıxıb bilməsinlər. Üstəlik, Əhməd taekvando ilə məşğul olmuş və onun pəncərədən aşaraq evdən çıxıb bilməsi mümkünsüz görünür: "Evin qısa müddətdə yanması, uşaqların evdən çıxıb bilməməsi, evin qapısının arxadan bağlı olması, ondan əvvəl təhdid olunmağım və digər hallar yekunda o qənaətə gəlməyimə səbəb oldu ki, bu mənə və övladlarıma qarşı törədilmiş terrorudur. Tam əminliklə deyirəm ki, evimi qəsdən yandırılar. Bunu istintaq dönməndə də israrla bildirmişəm. Bu gün də həmin qənaətdəyəm".

Vasif Turan öz açıqlamasında 4 ildir davam edən istintaqın hələ də nəticə vermədiyini deyib. Bildirib ki, bu müddət ərzində FHN-in İstintaq İdarəsi və Baş Prokurorluq dəhşətli olayı araşdırıblar. Amma hələ də ortada heç nə yoxdur: "İndiyə qədər dəfələrlə istintaqa çağırılmışam. Övladlarımla ölümü ilə bağlı bütün şübhələrimi, ehtimallarımı, təxminlərimi, mümkün dəlilləri istintaqa təqdim etmişəm. Di gəl, heç bir nəticə əldə etmək mümkün olmayıb. Ümid edirəm ki, istintaq orqanları bu cinayətin üstünü tezliklə açacaqlar. Mənim də bundan sonra ürəyim təskinlik tapar ki, cinayətkarlar yaxalandı və cəzalarını aldı".

□ Cavid TURAN

Sef-redaktora qarşı dələduzluq edən şəxsin daha bir əməli ortaya çıxdı

Təqaüddü hakim Rauf Fərəcovun dediklərini təkzib edir

Ötən saylarımızdan birində "Minval.az-ın şef-redaktoruna qarşı dələduzluq araşdırılmamış qalıb" sərlöv-həli yazı dərc etmişdik. Yazıda saytın şef-redaktoru Emil Mustafayevin atası Vüqar Mustafayevdən aldatma yolu ilə 50 min manat alan Rauf Əlihüseyn oğlu Fərəcovun uzun illər məhkəmə sistemində çalışmış, qocaman hakim Güneş Xudaverdiyevanın adından istifadə etməsindən söhbət açılırdı. R.Fərəcov V.Mustafayevin oğluna ev almaq istədiyini öyrənərək ona şəhərin mərkəzində tikilmiş binadan mənzil təklif edib. Hissə-hissə ondan 50 min manat alıb.

Sonradan isə V.Mustafayev evi və ya pulu tələb edəndə R.Fərəcov daha bir aldatmaya baş vurub. Ona deyib ki, həmin

pulu aldığına dair ona notariusdan sənəd verəcək. Əslində isə R.Fərəcov V.Mustafayevin hüquqi savadsızlığından istifadə edərək bu sənədi imzalatdırmaqla ondan pulu evə görə deyil, borc kimi alması təəssüratını yaratmağa çalışıb. V.Mustafayevin hüquq-mühafizə orqanlarına müraciətindən sonra isə deyib ki, ümumiyyətlə,

ondan pul almayıb. Axtarıb verilib saxlanıldıqdan sonra isə borc müqaviləsinə ortaya çıxaraq pulu borc almasını iddia etməyə başlayıb. Bu məsələdə qocaman hakimin adının hallanmasına gəlincə, belə aydın olur ki, bu da R.Fərəcovun növbəti aldatmasıdır.

Hazırda təqaüddə olan hakim G.Xudaverdiyevanın

oğlu Elxan Xudaverdiyev redaksiyamızla əlaqə saxlayaraq R.Fərəcovla heç bir tanışlıqlarının olmadığını söyləyib: "Mənim anam Azərbaycanın hörmətli hakimlərindən olub. Hazırda təqaüddədir. O, yazı ilə tanış olub və bildirir ki, belə bir adam tanımır. Onun barəsində həmin şəxsin dedikləri yalan və böhtandan başqa bir şey deyil. Bu adam dələduzdur".

Yada salaq ki, Xətai Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə R.Fərəcov barəsində Cinayət Məcəlləsinin 178-ci - dələduzluq maddəsi ilə cinayət işi başlanıb və məhkəməyə istintaq dövründə həbsə alınması üçün vəsatət verilib. Xətai Rayon Məhkəməsinin hakim Fuad Məmmədov vəsatəti təmin etməyib. Rauf Fərəcov məhkəmə-

dən çıxandan sonra V.Mustafayevə qocaman hakim Güneş xanımın onun arxasında dayandığını deməklə 1 gün də olsa həbsdə qalmayacağını diqqətinə çatdırmışdı. Sonradan istintaq orqanı apelyasiya instansiyasına vəsatət verib və Rauf Fərəcovun həbsini tələb edib. Lakin yenə də o, həbs olunmayıb. Hakim Qədim Babayev sədrlik etdiyi proses yekunlaşandan sonra Rauf Fərəcov yenə də V.Mustafayevə yaxınlaşaraq "özünü yormayın, Güneş xanım mənim həbs olunmağıma imkan verməyəcək" deyib.

İndi isə belə məlum olur ki, o, bu məsələyə aidiyyəti olmayan şəxslərin, qocaman hakimin adını qatmaqla məsuliyyətdən kənar qalmaq istəyir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

olaraq küçələri zibilləyənlər bərdə cərimələrin tətbiq edilməsi və daha ciddi tədbirlər görülməsi məqsəduyğundur. Bu halların tətbiqi Bakıda küçəyə atılan zibillərin həcmnin kəskin şəkildə azalmasına gətirib çıxaraçaq".

Dünyanın bir çox ölkələrini gəzmiş Vüqar Bayramov həmçinin qeyd etdi ki, ictimai qınaq, məlumatlandırma, marifləndirmə metodu da faydalı ola bilər: "Etiraf etmək lazımdır ki, son illər Bakı xeyli dərəcədə təmizdir. Təmizliyin artması etiraf edilməlidir. Azərbaycanı, xüsusilə Bakı şəhərini 10-15 il əvvəllə müqayisə etsək görürük ki, tamamilə fərqli, təmiz Bakı şəhəri var. Amma insanların küçə davranışı Avro-

si olaraq fikir vermişəm. Milan klassik Avropa şəhəri olduğu üçün təmiz, səliqə-sahmanlı, yaşıl şəhərdir. Kiyev isə bizə hər mənada daha yaxın olan bir məkandır. Təmizlik xüsusunda Bakı və Kiyev çox fərqlənir. Orada adamlar küçədə gedərkən siqaret çəkmir, kötüyünü hara gəldi tullamırlar, bunu xüsusi ayrılmış yerdə edir, siqaretin qutusunu və kötüyünü isə məhz zibilqabına atırlar. Kiyevdə maşının pəncərəsindən yola, səkiyə müxtəlif zibillər atan da yoxdur. Onlar bu səliqə-sahmanı intizamızsız vətəndaşları cərimələyə-cərimələyə yaradıblar. Məsələn, bizim səfər yoldaşlarımızdan biri aeroportun binasından çıxan kimi siqaret yan-

Küçə zibilliyənlərə cərimə zərbəsi vurulmasa...

ABS-in, Avropanın şəhərlərinə gedib-gələn həmvətənlərimiz küçələrdəki təmizlikdən danışmağı sevirlər: bir siqaret kötüyünə rast gəlmək mümkün deyil, havada uçan selofan torba görmək olmaz, insanlar hər cür zibilləri zibilqabına atırlar, parklarda oturub tum çırtlamır, qabığını hara gəldi, tökmürlər və s.

Paytaxtımızın dünya meqapolisləri ilə bir sırada durması üçün pntiliklərdən imtina edilməlidir

Bu söhbətləri dinlədikdən sonra şəhərimizin küçələrinə çıxanda Avropa ilə aramızda nə qədər böyük fərq olduğunu görmək olar. Küçələr boş siqaret qutuları və kötük-ləri, kağız parçaları, şirniyyat kağızları, içki şüşələri ilə doludur. Yollarda hər cür zir-zibilə rast gəlmək olar. İnsanlar əllərində olan hər şeyi yerə atırlar. Hətta zibilqabın olduğu yerlərdə də vəziyyət dəyişmir. Hər səhər yaşlı xadimələr yolları süpürüb-təmizləyir, günün ilk yarısı təmizlik nisbətən bərpa olunur, lakin cəmi bir neçə saatdan sonra dərse, işə tələsən insanlar küçələri köhnə, zibilli vəziyyətinə qaytarırlar.

Həm də bunu o adamlar edir ki, onlar evlərində, həyətlərində səliqə-sahman, təmiz şərait yaradıblar. Belə çıxır ki, biz evdə təmizkar, çöldə pntiyik.

Bəs bu xasiyyətimizin islah olunması üçün hansı addımlar atılmalı, hansı qərarlar qəbul edilməlidir? Bu problemi cərimə sanksiyaları tətbiq etməklə çözmək olarmı?

Məsələ ilə bağlı müsəvat.com-a danışan ekspert Vüqar Bayramov bir sıra təkliflər irəli sürür:

"Ümumiyyətlə, Azərbaycanda hələlik yollara zibilin atılması ilə bağlı yalnız avtomobildən istifadə edən zaman cərimələr müəyyənleşib. Sürücü yerə hər hansı əşya atarsa, cərimələr nəzərdə tutulub. Amma təəssüf ki, yollara zibil atan sakinlərlə bağlı heç bir cərimə nəzərdə tutulmayıb. Qərbi ölkələrinin təcrübələrinə nəzər yetirsək, bu ölkələrdə yolları çirkləndirənlər üçün bələdiyyə cərimələri nəzərdə tutulub. Əgər vətəndaş zibilli yola atarsa, yolu çirkləndirirsə, bu zaman bələdiyyə vətəndaşa qarşı cərimə tətbiq edir. Cərimənin məbləği qanunvericiliyə uyğun olaraq hesablanır. Təklif edirik ki, Azərbaycanda da bunun qarşısını alınması üçün xüsusi cərimələr müəyyənleşdirilsin. Praktiki olaraq həmin küçələri zibilləyənlər birbaşa bələdiyyə büdcəsinə cərimə ödəsin. Bələdiyyələrə hüquq verilsin ki, həmin şəxslərlə bağlı cərimələr tətbiq edə bilsin".

V.Bayramovun dediyinə görə, inkişaf etmiş ölkələrdə bu hal üç dəfə təkrarlanarsa bələdiyyə prokurorluq orqanlarına müraciət edir: "Həmin şəxsə cənayət işi açılır. Azərbaycanda da indiki məqamda mütəmadi

pa ölkələrində olduğu kimi deyil. Hələ də insanlar siqareti çəkib kötüyünü küçəyə atırlar. Tumu çırtlayıb qabığını yerə tökürlər. Bəzi hallarda hətta binaların pəncərəsindən zibilli küçəyə atırlar. Şəhərin mərkəzində də buna rast gəlmək olur. Şəhərin təmizliyi vətəndaşların şəhərə münasibətindən də asılıdır. Bakı sakinlərinin əksər hallarda şəhərin təmizliyinə münasibəti Avropa ölkələri ilə müqayisəyə gəlmir. Bəzi ölkələrdə şəhəri zibilləyənlərin şəkilləri qəzetlərdə çap edilir, xüsusi lövhələrdə vurulur. Yeni ictimai qınaq metodundan istifadə olunur. Bakının təmizliyi üçün də ictimai qınaq, məlumatlandırma, marifləndirmə metodu vacibdir".

Musavat.com-un şef-redaktoru Xalid Kazımlı deyir ki, bu pis vərdişin qarşısını yalnız cərimələr tətbiq etməklə almaq olar: "Bu yay İstanbuldan başqa, Avropanın daha iki şəhərində olmuşam - Milan və Kiyevdə. İstanbul küçələrində təmizlik məsələsi artıq bərbaddır. Qaçqınlar ordusu şəhərin bir çox küçələrini zibilləyib batırırlar. O biri iki şəhərdə də şəhərin küçələrinin təmizliyinə, səliqə-sahmanına xüsusi

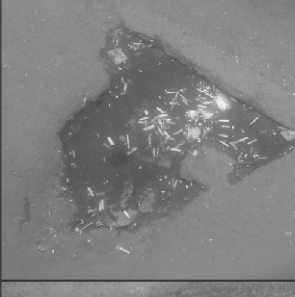
dırmaq istədi, dərhal ona yaxınlaşdılar və cərimələmək istədilər, yalnız Azərbaycandan olduğumuza görə güzəşt edərək, siqaret çəkilməsi üçün ayrılmış yeri göstərdilər. Bakıda isə vəziyyət tam əksinədir. Burada çayxanalarda, kafələrdə, əksər ictimai yerlərdə siqaret tüstüsünün buludlarını görürsən. Hətta stadionlarda, şadlıq saraylarının içində belə siqaret çəkirlər və hər kəs zibilli istədiyi yerə atır. Bunun qarşısını yalnız cərimə sanksiyaları ilə almaq olar. İnsanları səliqəli olmağa, pnti olmamağa məcbur etmək lazımdır. Yoxsa bizim bu vərdişimiz yüz il gəder".

X.Kazımlı deyir ki, cərimələrin effektivliyinə dair prezedent də var: "Unutmayaq ki, başqa vaxt yol hərəkəti qaydalarına riayət etməyən sürücülərimiz Bakıda keçirilən I Avropa Oyunları zamanı 1-2 gün müqavimət göstərdikdən sonra qoyulan tələblərə asanca tabe oldular, hətta oyunlardan sonra bir neçə həftə ərzində də "sarı xətti" keçmədilər. Çünki qayda pozmaq artıq onlara sərf etmirdi, ciblərinə zərbə dəyirdi".

Qeyd edək ki, qaradaş Türkiyədə yerə zibil atmağın cəzası 31 lirədir (təxminən 10 manat). Avropa ölkələrində isə yeri zibilliyən şəxsi azı 800 avro (təxminən 941 manat) cərimə gözləyir. Yeni bir çox avropalılar həddən artıq mədəni olduqları üçün deyil, cərimələnməmək, pul ödəməmək üçün küçələri zibilləyirlər. İllərdir tətbiq olunan bu sanksiya sonucunda insanlara mədəni olmaq, pnti olmamaq vərdişləri aşılayıb.

P.S. Ölkəmizdə gündəlik danışq leksikonunda nəyə görə cərimələnməyi "zibilə düşmək" kimi ifadə edənler çoxdur. Bir gün onlar zibilə görə cərimələnsələr, söz yerini tam alacaq.

□ Gülnar Süleymanova

Əhaliyə satılan palma yağı orqanizm üçün təhlükəlidir

Ekspertlər "Azərbaycana daxil olan qidaların tərkibi müəyyənəşdirilməlidir" deyir

Azərbaycanda əhaliyə kərə yağı adı ilə palma yağı yedizdirilir. Görünüşünə görə kərə yağından seçilməyən palma və soya yağından həmçinin konservləşdirilmiş südlərdə, dondurularda, tortların kremində, şirniyyatların tərkibində də istifadə edilir. Bugünlərdə kənd təsərrüfatı mütəxəssisi Vahid Məhərrəmov sosial şəbəkədə bu haqda bir məlumat qeyd etmişdi: "Ölkəmizə 2013-cü ildə 32 milyon dollar dəyərində 43 min ton palma yağı gətirilib. Bu yağdan kimsə istifadə edibmi? Bəs bu qədər yağ hara gedib? Yəqin ki, kərə yağı, yağlı pendir, qaymaq, bitki yağı, dondurma, yağlı süd, xama kimi istehlak edilib".

V. Məhərrəmov gətirilən palma yağının hansı məhsulun istehsalında istifadə edildiyinin açıqlanmadığını yazır: "Əlbəttə, bu qədər yağın gətirilməsi şübhə doğurur. Xarici görünüşünə görə kərə yağına çox oxşardır. Bundan başqa, bu yağ pendir, xama, dondurma və digər məhsulların istehsalında yağlılıq dərəcəsini artırmaq üçün istifadə edirlər. Palma yağının 1 kiloqramı təxminən 60-70 qəpik civarındadır. Təsəvvür edin, tərkibinə müxtəlif aromatlazatorlar vurularaq kərə yağı kimi satışa çıxarılsa, görün nə qədər gəlir əldə edirlər. Dövlət Statistika Komitəsinin açıqladığı hesabatda bu yağın Azərbaycana gətirildiyi bildirilir. Ancaq qeyd olunmur ki, hansı məqsədlər üçün istifadə olunub".

Qeyd edək ki, ölkəmizdə əsas diqqət GMO məhsullarına yönəlsə də, son günlər ortaya çıxan bu problem insanları daha çox narahat edir. Birbaşa qida rasionumuza daxil olan kərə yağlarının tərkibində palma, soya yağlarının olması insanları narahat edir.

Baş çəkdiyimiz mağazalarda da kərə yağlarına diqqət etdikdə kilo ilə satılan yağların üzərində tərkibi haqda heç nə görməsək də, satıcılar bu yağları tərifləyir, Yeni Zelandiya və Rusiya istehsalı olan əsl kərə yağları olduğunu bildirirlər. Tərkibi haqda üzərində niyə bir məlumat olmadığını soruşduqda isə bu suala verəcək bir cavab tapa bilmədik. Ümumiyyətlə, hər bir yağ üçün müəyyən edilmiş standart var. Kərə yağının tərkibində 80 faiz təmiz kərə yağı olmalıdır. Kimyəvi tərkibdən istifadəyə müəyyən miqdarda qədər icazə verilir ki, bu, tərkibdə cüzi miqdarda olur.

Bəs kərə yağı adı ilə insanlara satılan palma yağı nədir?

Malayziyada istehsal edilən bu yağlar çox ucuz olduğu üçün ölkəmizdə marqarın və kərə yağlarının içinə qarışdırılır və bu yolla işbazlar külli miqdarda gəlir əldə edirlər.

Palma yağları bitki mənşəli yağlarının tərkibinə bu cür qarışdırılaraq əlavə edilməsi istehlakçılarımızın ciddi zərər verir. Çünki onun tərkibində yüksək miqdarda doymuş yağ turşusu var. Palma yağında doymuş turşu nisbəti 44,3 faiz təşkil edir. Yağda doymuş turşu nisbətinin yüksək olması isə ağciyər, ürək və damar xəstəliklərinə yol açır. Mütəxəssislər dünyada ümumi yağ istehsalının təxminən yarısını qarşılayan palma yağına olan ehtiyacın 2020-ci ilə qədər 40 milyonu keçəcəyini bildirirlər.

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov kərə yağı sahəsində qeyri-şəffaflıq olduğunu bildirdi: "Kərə yağlarının tərkibində palma, soya yağları, süd əvəz ediciləri ola bilər. Lakin kərə yağlarının tərkibinə bu cür qarışdırılaraq əlavə edilməsi istehlakçılarımızın ciddi zərər verir. Çünki onun tərkibində yüksək miqdarda doymuş yağ turşusu var. Palma yağında doymuş turşu nisbəti 44,3 faiz təşkil edir. Yağda doymuş turşu nisbətinin yüksək olması isə ağciyər, ürək və damar xəstəliklərinə yol açır. Mütəxəssislər dünyada ümumi yağ istehsalının təxminən yarısını qarşılayan palma yağına olan ehtiyacın 2020-ci ilə qədər 40 milyonu keçəcəyini bildirirlər.

Elan

Qəbələ rayonu Vəndam kəndində parket fabriki bütün avadanlıqları ilə birlikdə, çox ucuz qiymətə (15000 AZN) təcili satılır.
Tel: 070 335 90 15

Binəqədi-Xırdalan şossesi yaşayış massivi, Respublika Dövlət Yol Polisinin yaxınlığında əlverişli qiymətə 4 sot torpaq sahəsi satılır. 2,5 metr hündürlükdə daş hasarın içərisində, əla yerdə. İşıq, qaz, su 15 m məsafədə yerləşir. Yenilənmiş kanalizasiya xətti, meyvə ağacları var. Yol asfalt-beton.
Tel: (050) 614-40-24

Elan

Buzovna dairəsində, Daxili Qoşunların yanında 7 sot torpaq satılır. Sotu 7500 AZN.
Əlaqə telefonu: (050) 343-59-72

də müstəqil ekspertizanın rəyi, sənədi məhkəmələrdə hüquqi sənəd kimi qəbul edilmir. Bu hal dəfələrlə bizim başımıza gəlib. Nə qədər ki, bu situasiya var, nə qədər ki, müstəqil ekspertizanın rəyi hüququ sənəd kimi tanınmır və nə qədər ki, məmurlar bizneslə məşğul olur, bu kimi problemlər həmişə olacaq. Azərbaycanda kərə yağı az da olsa istehsal edilir, lakin bu 3 faizdən artıq deyil. Bu sahədə qeyri-şəffaflıq hökm sürür. Xarici ölkələrdən gətirilən yağlar da heç də şəffaflıqla hazırlanmır. Vaxtilə mən bizneslə məşğul olmuşam. O zaman bildim ki, xarici ölkələr deyirdi ki, siz bizə qiyməti deyirsiniz, biz də o qiymətə uyğun həmin etiketlə mal hazırlayaq. Bu hadisə Türkiyədə baş vermişdi. Məhz buna görə də mən biznesi atdım və istehlakçının hüququnu qorumaq qərarına gəldim".

Qeyd edək ki, bir çox həkimlər bu yağın tərkibində toksik zərərli maddələrin olduğunu vurğulayırlar. Bu da

insan sağlamlığı üçün təhlükəlidir.

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev isə həqiqi soya, palma yağının insan sağlamlığı üçün ciddi zərərli olmadığını dedi: "Əgər ora doğrudan da soya yağı vurulursa, bu, orqanizm üçün elə də zərərli deyil. Ümumiyyətlə, bütün dünyada ayrı-ayrı millətlərin, xalqların qidalanma tərzində var. Həmin qidalanma tərzinə orqanizm adaptasiya olur. Biz soya yağlarından tarixən istifadə etməmişik. Bu yağların bu gün məişətimizə daxil olması yeni bir qidalanma növüdür. Amma söhbət ondan gəlir ki, orada həqiqətən də soya yağı varmı? Soya yağı çox bahalı və qiymətli deyil. Bu yağın tərkibində doymamış yağ turşuları orqanizm üçün vacib strukturları qabardır. Hesab edirəm ki, Azərbaycana daxil olan bu qidalar araşdırılmalı və tərkibi müəyyənəşdirilməlidir. Bu ən azı qida təhlükəsizliyi baxımından vacibdir".

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

Bakıda sərnişin avtobus sürücüsünü beşbarmaqla öldürdü

Bakıda qətl hadisəsi baş verib. Azvision.az xəbər verir ki, 33 saylı marşrut avtobusunun sürücülərindən biri ilə sərnişin arasında insident yaşanmışdır. Belə ki, dayanacaqdan kənar saxlamayacağı deyən sürücü əvəzində beşbarmaqdan zərbə alıb.

Avtobus hərəkətdə olarkən sərnişin dörd dəfə soyuq silahdan sürücünün baş nahiyəsinə zərbə endirib. Nəticədə sürücü xəstəxanaya aparılıb. Həkimlərin müdaxiləsinə baxmayaraq onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Qətlə şübhəli bilinən şəxs artıq polis tərəfindən saxlanılıb.

Müəllim toyda oynadığı yerdə öldü

Beynəlxalq Müəllimlər Günü qeyd olunan ərəfədə müəllim toyda rəqs edən zaman vəfat edib. "Qafqazinfo" xəbər verir ki, dünyanın Biləsuvar şadlıq sarayında toyda iştirak edən Xanbaba Babayev vətəniyə qəflətən pisləşib.

Rayonun Əsgərabad kəndindən olan 57 yaşlı biologiya müəllimi rəqs etdiyi yerdə ölüb.

Qadın özünü güllələdi

Lerik rayonunda dəhşətli intihar hadisəsi baş verib. Lent.az Daxili İşlər Nazirliyinə istinadən xəbər verir ki, oktyabrın 5-də Lerik rayonunun Soru kəndində yaşayan Çinarə Novruzova evdə ov tüfəngindən açdığı atəşlə özünü xəsarət yetirib və xəstəxanaya aparılarkən yolda ölüb.

Bakıda 78 yaşlı kişi özünü asdı

Bakıda intihar hadisəsi baş verib. Lent.az-ın məlumatına görə, Suraxanı rayonu, Qaraçuxur qəsəbə sakini, 1937-ci il təvəllüdü Musayev Vəli Məmməd oğlu özünü yaşadığı evin həyətinə asıb. 78 yaşlı kişinin talvandan asılı vəziyyətdə qalmış meyiti yaxınları tərəfindən aşkarlandı.

Faktla bağlı cinayət işi başlanıb, araşdırma aparılır.

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Yağış suları Bakını yudu

“Azəryolservis”in mətbuat xidmətinin rəhbəri: “Dünyanın istənilən inkişaf etmiş ölkəsində belə hallar ola bilər...”

Sentyabrın 6-da gecə saatlarında yağan yağış yenidən Bakını gölməçələrə qorq etdi. Yağışın yaratdığı problemlə bağlı sosial şəbəkələrdə də xeyli fotolar yayıldı. Aydın olur ki, Bakının hər il payız, yaz, qış fəslində üzleşdiyi problem, yağın yağış zamanı kanalizasiya sisteminin bol su axımına tab gətirməməsi prosesi bu mövsüm də davam edir.

Halbuki bugünlerde “Azərsu” ASC-dən mətbuata verilən açıqlamada bildirirdi ki, analoji halların yaşanmaması üçün yollarda müvafiq tədbirlər görülüb, xeyli sayda barmaqlıqlar təmizlənilib, kanalizasiya xətlərində profilaktik təmizlik işləri apararaq xüsusi maşınlar vasitəsilə təmizlənilib, yağış şəbəkələrinin istismara yararsız olub-olmaması ilə bağlı yoxlamalara aparılıb. Lakin gecə saatlarında yağın güclü yağış paytaxtın kanalizasiya sisteminə hələ də problemlər olduğunu sübut etdi.

Məsələ ilə əlaqədar “Azərsu” ASC-nin mətbuat xidməti ilə əlaqə saxlamağa çalışsaq da cəhdlərimiz boş çıxdı.

Yollarda yaranan gölməçələrlə bağlı Nəqliyyat Nazirliyi “Azəryolservis” ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Nəcəfli “Yeni Müsavat”a açıqlama verdi. Onun sözlərinə görə, güclü yağış zamanı qurumun balansında olan avtomobil yolları, küçə və prospektlərində heç bir problem yaşanmayıb: “Paytaxtda Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin balansında olan yollar da var. Bizim qurumun balansındakı ərazilərdə problem yaşanmayıb. Əgər hansısa problem olubsa da qurumun əməkdaşları tərəfindən tez bir zamanda aradan qaldırılıb. Gecə saatlarında əməkdaşlarımız yağışın yağması ilə əlaqədar olaraq gücləndirilmiş iş

rejimində çalışıblar. Səhər saat 5 radələrində artıq bütün problem aradan qaldırılmışdı. Ümumiyyətlə, bu normal bir haldir. Dünyanın istənilən inkişaf etmiş ölkəsində güclü yağış yağın zaman yolları su basa bilər”.

Anar Nəcəfli bugünlerde xeyli sayda oğurlanan yağış

barmaqlıqlarından da danışdı. Onun sözlərinə görə, səth sularının normal axıdılması üçün nəzərdə tutulan yağış barmaqlıqlarının oğurlanması ciddi problemlərə yol açır: “Çox təəsüf ki, bugünlerde yolların kənarında yerləşdirilən, yağış-kanalizasiya sistemlərinə aid quyula-

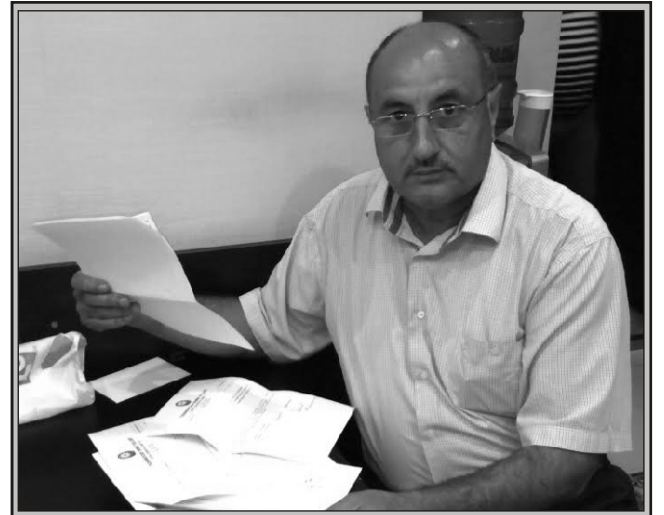
rin üzərində yerləşdirilən barmaqlıqlar oğurlandı. Onlar ağır poladdan ibarət idi. Çox güman ki, şəxs və ya şəxslər həmin barmaqları maya dəyərindən 3-4 dəfə ucuz qiymətə metal qəbulu məntəqələrinə təhvil verib. İnən ki, hüquq-mühafizə orqanları barmaqlıqları oğurlayan şəxs və ya şəxsləri taparaq məsuliyyətə cəlb edəcək.

Oğurlanan barmaqlıqların yeniləri ilə əvəz edilməsi üçün tapşırıqlar verilib. Yaxın günlərdə yeni barmaqlıqlar qoyulacaq”.

Qurum rəsmisi həmçinin süpürülən zibillərin quyulara tökülməsindən də şikayətləndi: “Aparadığımız araşdırmalardan məlum oldu ki, mənzil-kommunal xidməti sahəsinin bir çox əməkdaşları zibilləri həmin barmaqlıqlara atır. Bunun da nəticəsində barmaqlıqlar zibillə dolur və axan suyu qəbul edə bilmir. Bu da ona gətirib çıxarır ki, güclü yağış yağın kimi yollarda gölməçələr yaranır, problemlər yaşanır. Qurum adından xahiş edirik ki, həmin barmaqlıqlara zibil atılmasın”.

Anar Nəcəfli əlavə elədi ki, 2015-2016-cı illər payız-qış mövsümündə avtomobil yollarının və yol qurğularının normal istismarını, hərəkətin fasiləsizliyini və təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Nəqliyyat Nazirliyi “Azəryolservis” Açıq Səhmdar Cəmiyyətində tədbirlər planı hazırlanıb: “Qurumun mərkəzi aparatında qərargah, sutkalıq növbətçilik sistemi yaradılıb. Oktyabrın 1-dən etibarən 24 saat zəngləri qəbul edən (012) 599-79-75 nömrəli xüsusi telefon xətti, “Qaynar xətt” fəaliyyətə başlayıb. Bunun da nəticəsində qurum yollarda baş verən hər hansı bir problem barəsində dərhal xəbərdar olub operativ tədbirlər həyata keçirir”.

□ Xəlida GƏRAY

Ziya Məmmədovun işçisinin açıqladığı korrupsiya faktları araşdırılırmı

Xırdalan Stansiyasının Yük Kontorunun sabiq rəisi Əliğa Hüseynovun məktubları 10 aydır yollarda “dolaşır”

Xırdalan Stansiyasının Yük Kontorunun sabiq rəisi Əliğa Hüseynov açıqladığı korrupsiya faktlarının, ona qarşı qanunsuzluqların araşdırılmasını istəyir. Azərbaycan Dəmir Yolları QSC-nin Yük Daşımaları Departamentinin rəhbəri Əşrəf Məmmədəliyevə müraciət edən Ə.Hüseynov rəisini ona qarşı qanunsuzluqlarda suçlayıb. Ə.Hüseynov redaksiyamıza təqdim etdiyi müraciətində yazır:

“10 aydan çoxdur sizin mənə qarşı tutduğunuz çirkin əməllərinizdən dəfələrlə ölkə başçısına, QSC-nin sədri Cavid Qurbanova, nəqliyyat naziri Ziya Məmmədova, Baş Prokuror Yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə, ayrı-ayrı nazirliklərə, təşkilatlara müraciətlər etmişəm. Müraciətlərimin məzmunu məcburi şəkildə sizin tapşırığınız əsasında məndən ərizə alınıb işdən çıxarılmamış və Xırdalan stansiyasına 2014-cü ilin noyabr ayında təyin olunmuş rəis Vüsal Eminovun stansiyada sənədləri saxtalaşdırıb külli miqdarda pul mənim səmənədən ibarət olub. Yazdığım bütün ərizələr baxılıb tədbir görülməsi üçün sizin rəhbərlik etdiyiniz Azərbaycan Dəmir Yolları QSC-nin Yük Daşımaları Departamentinə göndərilir. Orada isə sizin qərəzli göstərişiniz əsasında ərizələrimə baxılıb, baxılan halda isə departamentdən aidiyyəti olmayan adamların imzası ilə mənə cavab məktubu göndərsiniz ki, sizin eyni məzmunlu ərizənizə 19 mart 2015-ci il tarixdə D-447 sayılı məktubla cavab verilmişdir. Əşrəf müəllim, mənə cavab məktubunda nə üçün göstərdiyim faktlar barədə açıqlama vermirsiniz? Müraciətlərim araşdırılan zaman mənə nə üçün stansiya rəisi Vüsal Eminovun tərtib etdiyi saxtakarlıqlar barədə gördüyünüz cəza tədbirlərindən məlumat vermirsiniz? Baş Prokurorluğa Xırdalan stansiyasında törədilmiş korrupsiya faktları haqda mayın 25-də ərizə ilə müraciət edib saxtalaşdırılmış sənədlərin surətlərini təqdim etmişəm. Baş Prokuror Yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsindən isə həmin sənədləri baxılıb tədbir görülməsi üçün sizin rəhbərlik etdiyiniz Yük Daşımaları Departamentinə göndəriblər. Sizin müavin Nəriman Nağıyev isə şikayət ərizəmi araşdırmadan 10.08.2015-ci il tarixdə məktubla mənə cavab göndərmiş ki, sizin eyni məzmunlu ərizənizə 19.03.2015-ci il tarixdə cavab verilmişdir”.

Müraciət müəllifi yazır ki, ən müxtəlif qurumlara yolladığı ərizələr eyni məzmunlu olsa da, araşdırılmamış qalır: “Hörmətli Əşrəf Məmmədəliyev, məndən məcburi ərizə alıb işdən çıxarmışsınız, rəis Vüsal Eminovun korrupsiya əməllərini gizlədib onu müdafiə etdiyinizə, 2014-cü ilin noyabr ayında 1 həftə ərzində dəmir yolunun müxtəlif stansiyalarında işləyən 9 nəfəri məcburi işdən çıxarıb əmək müqavilələrinə xitam verdiyinizə, bu gün onların hamısının işsiz qaldığına görə sizin Azərbaycan Dəmir Yolları QSC-nin Yük Daşımaları Departamentinə rəhbərlik etməyə haqqınız yoxdur. Bütün bunlara görə siz qanun qarşısında cavab verməlisiniz”.

□ E.HÜSEYNOV

P.S. Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə hazırın.

İndiyədək 2183 dərman vasitəsinin qiymətləri tənzimlənib ki, bununla da satışda olan dərman vasitələrinin mövcud qiymətləri ilə müqayisədə 53% dərman vasitəsinin qiyməti 2 dəfədən çox, 28% dərman vasitəsinin qiyməti 3 dəfədən çox aşağı salınıb, ümumilikdə isə satışda olan dərman vasitələrinin 98%-i üzrə qiymətlər endirilib.

Şüranın müvafiq qərarlarına əsasən, hər qrup təsiredici maddələr üzrə yeni qiymətlərin qüvvəyə minmə tarixindən etibarən həmin qrupa aid olan, lakin qiymətləri təsdiq edilməyən

dərman vasitələrinin satışı yalnız onların qiyməti təsdiq edildikdən sonra həyata keçirilə bilər.

Bununla yanaşı, daha 135 təsiredici maddəyə aid dərman vasitələri üzrə sənədlərin (bəyannamələrin) qəbulu elan edilib və oktyabr ayının 20-si sənədlərin qəbulu üçün son tarix olaraq müəyyən edilib.

Qərarlar və dərman vasitələrinin siyahıları Tarif Şürasının rəsmi internet saytının (www.tariff.gov.az) “Şüranın Qərarları” və “Dərman vasitələri” bölmələrində yerləşdirilib.

Nazirlik “dərman bazarında qıtlıq” xəbəri ilə bağlı açıqlama verdi

Pərviz Əzizbəyov: “Hər hansı bir ticari adla dərmanın aptekdə olmaması o demək deyil ki...”

“Bu gün konkret olaraq Azərbaycanın dərman bazarında tərkiblə, təsiredici maddə ilə bağlı qıtlıq yoxdur”. Bunu APA-ya Səhiyyə Nazirliyi Dərman Vasitələrinin Analitik Ekspertizası Mərkəzinin Dərmanların keyfiyyətinə nəzarət inspeksiyaının rəisi Pərviz Əzizbəyov deyib.

O bildirib ki, apteklərdə bir təsiredici maddə üzrə müxtəlif ölkələrin, müxtəlif istehsalçıların dərmanları var: “Hər hansı bir ticari adla dərmanın aptekdə olmaması o demək deyil ki, dərman bazarında qıtlıq var. Dərman konkret adla olmaya bilər, ancaq təsiredici maddə üzrə nə qədər dərman preparatı var. Sadəcə, əczaçılığa təsiredici maddəni deməklə bir neçə ölkənin, bir neçə istehsalçının istehsal etdiyi dərmanları almaq mümkündür”.

P.Əzizbəyov qeyd edib ki, artıq Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən həkimlərə reseptlərdə dər-

man vasitəsinin adı ilə birgə təsiredici maddəni də yazmaq tövsiyə olunub: “Bu ona görə tövsiyə edilib ki, problemlər ortaya çıxmırsın”.

Qeyd edək ki, sentyabrın 15-dən Tarif (qiymət) Şürası tərəfindən təsdiq edilmiş 25 təsiredici maddə üzrə (kombinə olunmuş dərman vasitələri istisna olmaqla) 1057 dərman vasitəsinin yeni qiymətləri qüvvəyə minib.

Xatırladaq ki, Tarif Şürasının oktyabrın 5-də keçirilən növbəti iclasında daha 1126 dərman vasitəsinin qiyməti təsdiqlənib. Bunlardan şüra-

nın əvvəlki qərarları ilə qiymətləri təsdiq edilmiş təsiredici maddə qrupuna aid olan 47 dərman vasitəsinin qiyməti 2015-ci il 6 oktyabr tarixin-

dən, yeni təsiredici maddələr üzrə 1079 dərman vasitəsinin qiyməti isə 2015-ci il 1 dekabr tarixindən qüvvəyə minəcək.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 221 (6249) 7 oktyabr 2015

Aqressiv uşaqlarla necə davranmalı?

A detən sakit olan uşaqlar müəyyən yaşlarında anıdan əsəbi və ya aqressiv olan uşaqlar isə tam əksinə, sakit bir ruh halına keçə bilərlər. Bəs bu dövrdə normal qəbul edilən vəziyyət hansıdır? Bu sualın cavabını bilməyən valideynlər vəziyyətdən çıxış yolu tapmaqda çətinlik çəkirlər. 1-3 yaş qrupuna daxil olan uşaqlar müxtəlif davranış formaları nümayiş etdirə bilərlər. Vurmaq, dişləmək, bölüşməyi rədd etmək, əsəb sarsıntısı kimi davranışlar sağlam bir uşağın həyatındakı adi davranışlardan biri kimi qəbul edilməlidir. Buna rəğmən valideynlər bu davranışları neqativ hal kimi qiymətləndirirlər. Əslində bu cür davranışlar uşaqların dünyanı dərk etməsi üçün bir fürsətdir. Valideyn ilk olaraq övladında bəyənmədiyi davranışa reaksiya verməzdən öncə özünü sakitləşdirməyi bacarmalıdır. Mütəxəssislər valideynlərə uşağında bəyənmədiyi davranışın anlamı məsləhət görürlər. Hər hansı bir davranışın anlamı isə onu qəbul etmək mənasını daşımır. Valideynlər uşaqlarının niyə bu cür davrandığını təxmin etməyə çalışmalıdırlar. Bu cür yanaşmaq həm valideyn, həm də uşaq üçün müsbət nəticə verəcək. Bu cür hallarla rastlaşdıqda valideynlər bəzi sərhədlər və qadağalar qoyaraq onun nəticələrini uşaqlara açıqlaya bilərlər. Belə qaydalar tətbiq edildikdə uşağın müəyyən davranışının bəyənilmədiyini və bu cür hərəkətlərlə hər hansı bir istəyinin yerinə yetirilməyəcəyi mesajını vermək olur.

10 yaşlı qız nəhəng timsahı öldürdü

Amerikalı Ella Houkun vur-tut 10 yaşı var. Amma buna rəğmən o, usta ovçudur. Milli.az ABC-yə istinadən bildirir ki, ABŞ-ın Texas ştatında yaşayan Ella ötən ay Quadelupe çayında 5,2 metr uzunluğunda timsahı ovlayıb. Özü də Ella timsahı arbaletlə vurub. Ellanın atası Toni və anası Sindi də ovu çox sevir. Onların dediklərinə görə, Ellanı 4 yaşından bəri özləri ilə ova aparırlar. Bunun sayəsində Ellanın macəraları ilə yanaşı, şikarlarının və ən başlıcası, müxtəlif "trophy" turnirlərində qazandığı mükafatların sayı sürəklənib. "Ovçuluq ailə hobbimizdir. Peşəkar ovçu olmaq niyyətində deyiləm. Vəkil, yaxud da yazıçı olmaq istəyirəm. Ovu isə sevirəm", - Ella deyib.

Fironun məzarında gizli otaq

Misirin tarixi əsərlər naziri Mamduh Eldamaty və ingilis arxeoloq Nikolas Reevesin birlikdə apardıqları araşdırmalar nəticəsində maraqlı fakt üzə çıxıb. Məlum olub ki, Misirin keçmiş fironu olan Tutankamonun qəbrinin həm şərq, həm də qərb divarının arxasında gizli otaqlar var. İngilis arxeoloqun sözlərinə görə, divarlarda fironun məzarının giriş qapısındakı cizgilərə bənzər cizgilər var imiş. Mütəxəssislər bu otaqların gizli məzar otaqları olduğunu düşünürlər. Bir müddət əvvəl də arxeoloq Nikolas Reves Hraliça Nefertirin illərdə tapılmayan məzarının Tutankamonun məzarının içində gizlədildiyini iddia etmişdi. Araşdırmalar Reevesin haqlı ola biləcəyini göstərir. Reves məzarın tavanının qərbə və şərqə doğru uzandığını demişdi. İngilis arxeoloq isə bu iddiaların doğruluğuna əmin olduğunu deyib. Lakin iddiaları sübut etmək üçün radar cihazından istifadəyə icazə verilməlidir. Reves Tutankamonun məzarının yan tərəfində Kraliça Nefertiti üçün xüsusi məzar hazırladığını düşünür. Bəzi mütəxəssislər isə kralın firon üçün məzar tikdirdiyini iddia edirlər.

Pilot uçuş zamanı öldü

Amerikada pilot uçuş zamanı həyatını itirib. BBC-nin xəbərinə görə, Phoenix-Boston səfərini edən pilot özünü pis hiss edib və çox keçmədən həyatını itirib. Adı və yaşı açıqlanmayan kapitan pilotun ani ölümündən sonra yardımçı pilot 147 nər sərnişin daşıyan Amerika Hava Yollarına məxsus təyyarəni Syracuse şəhərində yerə endirib. Məlumatlara görə, uçuş zamanı təyyarədə olan bir tibb bacısı vəziyyəti ağırlaşan pilotu yardım etməyə çalışsa da onu ölümdən xilas edə bilməyiblər. Kapitan pilotun ölümünə səbəb olan xəstəlik haqqında heç bir açıqlama verilməyib. Hava nəqliyyatı kontrolu zamanı təyyarədəki stüardessalardan birinin "pilot reaksiya vermir, nəfəs almır" deyərək qışqırdığı məlum olub.

QOÇ - Gün ərzində üzərinizə düşən başlıca vəzifə mövqelərini qəti-ləşdirmək, tərəfdaşlarınızı sınamaq və yeni layihələri reallaşdırmaq üçün sövdələşmələr aparmaqdır. Qeyri-ənənəvilikdən qaçın.

BUĞA - Kosmik fon müvəffəqiyyət mərhələsinə qədəm qoymanızdan xəbər verir. Lakin boşluqlarınız da var. Bu baxımdan ilk növbədə ailə-sevgi məsələlərinə diqqət ayırmalı, qazancınızı boş məsrəflərə xərcləməməlisiniz.

ƏKİZLƏR - Qarşınızda sizə uğur gətirəcək bir təqvim durur. Bunun üçün öncə özünüzü mübahisəli situasiyalardan, risk və xəstəliklərdən qorumalı, həmçinin uzaq səfərləri də təxirə salmalısınız.

XƏRÇƏNG - Ulduzlar səhənizə fikir verməyi məsləhət görür. Uzaq səfərləri isə bacardığınız qədər təxirə salın. İndi sizə mübahisələrə girişmək, böyük və müəmmal məsələlər barədə müzakirələr aparmaq yolverilməzdir.

ŞİR - Riskli pul sövdələşmələrinə girişməsəniz, günün ümumi ovqatı sizi məmnun edəcək. Tərəddüd etdiyiniz məqamlarda təcrübəli insanların məsləhətlərinə baş vurun. Güntortadan sonra səfərə çıxmaq olar.

QIZ - Ulduzlara inansaq, indiki əziyyətləriniz vaxtında qarşınıza çıxan şanslardan yararlanmamağınızdan irəli gəlir. Amma bu "qara zolaq" nahardan sonra zəifləməyə başlayacaq, deməli, siz də güclənəcəksiniz.

TƏRƏZİ - Hansısa xoşagəlməzliyin baş verəcəyinə inanmayın. Üstəlik, bir az səmimi olun, dünyamızı, insanları daha çox sevin. Təxminən saat 16-dan sonra bir neçə önəmli hadisə ilə rastlaşacaqsınız. Yalan danışmayın.

ƏQRƏB - Yaxşısı budur, adi işlərin həlli ilə məşğul olasınız. Onsuz da dünyanı nə tam şəkildə dərk edən, nə də ona bütünlüklə sülh gətirən olub. İmkan verməyin ki, həmkarlarınızla aranızda gərənlər olsun.

OXATAN - Ümumi atmosferin müsbət axarına riayət edib yalnız savab işlər görməyə çalışın. Yaşca özünüzdən böyük insanların məsləhətinə qulaq asın, kiçiklərə isə qayğı göstərin. Yeni təkliflərə razılıq verin.

OĞLAQ - Dünənə baxıb bu günə şükür etməyi bacarın, mövcud durumunuzdan şikayətlənməyin. Çünki sizdə bütün xeyirlər düşüncənizin təhərinizdən asılıdır. Yüksək çinli məmurlarla əlaqələri dərinləşdirin.

SUTÖKƏN - Özünüzü tənha hiss etməklə sizə nicat olmayacaq. Yaxşısı budur, üzərinizə düşən öhdəlikləri dəqiqləşdirib, onun həlli yollarını tapasınız. Sevginizdə olan boşluqları doldurun ki, qəlbiniz rahat olsun.

BALIQLAR - Ailə-sevgi münasibətlərində, eləcə də kollektivlə davranışda mülayimlik göstərsəniz, işləriniz qaydasına düşəcək. Perspektivli sövdələşmələr, o cümlədən şəxsi büdcədə artım yolunuzu gözləyir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Danimarkalılar suriyalılar üçün 4 milyon dollar topladılar

Danimarkanın Qızıl Xaç Cəmiyyəti 22 min könüllünün iştirak etdiyi kampaniya çərçivəsində bir gündə 25 milyon kron (təxminən 4 milyon dollar) toplayaraq rekord qırıb. Könüllülərin dənən qutulara topladığı məbləğ Danimarka Qızıl Xaçının tarixində yığılan ən yüksək miqdarda pul olub. Danimarka Qızıl Xaç Cəmiyyətinin müdiri Andres Ladekarli mediaya verdiyi açıqlamada yardım sevən xalqa təşəkkürünü bildirdi. Cəmiyyət toplanan pulla suriyalı ailələri yardım üçün istifadə edəcək. Bununla bərabər Yəmən, Əfqanıstan və ehtiyac duyulan digər yerlərə yardım göndərəcəklər.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.